

Knihy třetí je popisována zase v první osobě a její obsah tvoří opět vyprávění Petra Kajnara, leč nyní již toho mladšího, a bude v ní popsáno mnoho z příhod, které se mu sběhly od ranného dětství až do jeho zralých let. Je to vlastně takový zběžný životopis nejmladšího z Kajnarova rodu.

Moje léta dětství nebyly dvakrát růžový, tátu jsem nepoznal, i když podle toho, co jsem o něm slyšel, to musel být bezva chlap, a máma to neměla lehký. Rodiče se jí zřekli, co chvíli na ní dotíral nějaký vošouš, když viděl, že nemá manžela, o práci nezavadila, až mi vrtalo hlavou, z čeho vlastně žila. Ale jak si tak povídala se známými nebo se mnou, cítil jsem už od malička, že je něco zkurveně shnilýho v tomhle státě. Často jsem poslouchal s mámou desky Slepýho psa a toužil přitom, abych mohl tátovi říct, jak mi chybí. Slíbil jsem jemu i sobě, že se budu snažit nedělat mu ostudu ve dnech, které mne čekají. To dá rozum, že jsem tím nemyslel, že se ohodím do kvádru a budu tančit polku nebo valčík, mávat vlaječkama v průvodu, nebo se učit nejlíp si uvázat pionýrské šátek. Kdyby mne tak mohl vidět, určitě by měl radost, že chci jít v jeho stopách. Tak se nezlobte, jestli občas budu psát, jak mi zobák narost, protože jinak mám rodnou řeč rád a myslím, že s ní i umím zacházet. Někdy mne ale ty vzpomínky ovlivní tak, že prostě sázím na papír první slovo, který mne napadne. Tak to tak berte a nesud'te mne kvůli tomu.

I. Rvačka

Bylo to v koncem roku 1988, táhlo mi na třináctý rok, když jsem se o školní přestávce pral s jedním svým spolužákem. Dostal jsem bolestivou ránu do holenní kosti, ale tu jsem oplatil zrovna tak silnou ranou zespoda do brady a kopnutím do břicha. Spolužák, jmenoval se Pavel Lógr, se zkroutil jako zblešená kočka do klubíčka a nařikal jak stará kurva, který foukne kunčafť bez zaplacení. V tu chvíli ale vrazila do dveří naše třídní. Měla dost pitomý jméno - Dagmar Zhroutilová. Rychle jsem zaujal místo ve své lavici, ale Lógr i nadále hraně předstíral bolest. Když ho uča uviděla - byl jejím oblíbencem, přiskočila k němu a ptala se ho, jestli je v pořádku. Pavel s hraně zkřivenou tváří řekl:

„To Kajnar, zmlátil mě.“

„Kajnar! Pojd' sem.“

„Kajnare! Soudržko učitelko,“ řekl jsem posměšně a vyzývavě, „jména se skloňují a já po vás žádám, abyste mi říkala správně.“

„Nebud' drzý a ihned se spolužákovi omluv!“

„Lógrovi? Tomu zmdrovi?! Nikdy!!“

„Jak jsi to řekl Pavlíkovi?“

„Tak, jak on mluvil o mém otci. Vysíral se, že můj otec je zmrda a že je to stará chcíplotina a blázen. To mě teda urazilo.“

„To ti nevěřím, vymýšlíš si. To by Pavlík nikdy neřekl.“

„Já to taky neřekl!“ lhavě zařval Lógr, „to von pomlouval mého tátu.“

„Co kecáš!“ ohradil jsem se.

„Nekecám!“ trval na svém Pavel.

„Kecáš, jsi prachsprostěj lhář!“

„Ticho tady bude!“ zakřičela pištivě učitelka, „jak máme budovat přátelství mezi národy, když se tady vy dva...“

„Ale soudržko, což nevidíte, že se to zdárně rozpadá, bolševická vláda spěje ke konci a všechno jde totálně do prdele. Je to marný, už i v jinejch zemích se komunismus neudrzuje na vrcholu, za chvíli se určitě rozesere i u nás.“

„Co to říkáš? A nemluv sprostě,“ napomenula mne učitelka, nechtějíc přiznat pravdu, kterou jsem vyřkl, „naš stát setrvá po boku rudých bratrů ještě dlouho. Nevymýšlej si.“

„Já si nevymějšlím, já jenom říkám, co se povídá mezi lidma, víte, soudržko?“

„Nech si tu soudržku.“

„Heleďte, jsem žák sedmý třídy a vy mi nebudete poroučet. Já si můžu dělat, co chci, já ti budu třeba tykat, ty zvadlá kopretinko. Radši si jdi zašukat s ředitelem,“ vypustil jsem v zápalu hádky nahlas tajemství, které si špitála celá škola.

„Tak tos teda přehnal!“

„Tys to taky přehnala, ty oschlá blizno, s tím, jak se zastáváš toho zmrda Pavla.“

„Ihned se mnou pojd' k řediteli!“

„Tak jo, já k tý komoušský svini půjdu, klidně i s tebou, ty rudá břehule.“

Učitelka už nic neřikala, vzala mě za ruku a táhla mne do ředitelny. Vlastně mě tam netáhla, já šel dobrovolně. Vykračoval jsem si před Zhroutilovou a bez zaklepání vešel do dveří, na nichž bylo napsáno „Ředitelna“. Když jsem viděl říd'u, tu starou obtloustlou svini, změřil jsem si ho pohledem a houkl jsem na něj:

„Čau, ty komanči!“

„Cos to řekl, Kajnar?“

„Kajnare!!“ upozornil jsem, stejně jako předtím Zhroutilovou, „žádám, aby se mi říkalo Kajnare.“

„To je právě ta jeho drzost,“ zaúpěla Zhroutilová, „začal mi zničehožnic tykat a mluvil se mnou tak sprostě, že je mi až hanba na to pomyslet.“

„Je to pravda, Kajnar?“

„Nehodlám ti odpovídat, rudý bratře.“

„Tak zavoláme mamince.“

„Klidně si jí zavolej, ty skalpovaná palice,“ řekl jsem holohlavému řediteli. Ten zvedl vztekle sluchátko a vytočil naše číslo v Jasmínové ulici. Z telefonu se ozval hlas mé mámy:

„U telefonu Jana Kimová, co si přejtete?“

„Dobrý den, soudružko Kimová, máme tady problém s vaším synem, asi se pomátl na rozumu, je hrozně drzý a nadává našemu vzkvétajícímu reži...“

„Drž hubu,“ přerušil jsem ředitele já, „jakejpak režim, vždyť to všechno jde do prdele.“

„Heleďte, pane řediteli,“ řekla moje máma, „já se s vámi nehodlám dohodovat o chování mého syna, vidí to prostě jinak než vy, stejně jako já, a jestli řekl nějakou nadávku na komunisty, tak je to jen a jen správné.“

„V náboženství by se to bralo jako rouhání,“ pronesl ředitel.

„Nashledanou, mějte se!“ ukončila rozhovor moje máma a praštila telefonem. Ředitel ještě chvíli zkoprněle poslouchal tůtání ve sluchátku a probral se teprve, když se ho Dagmar zeptala:

„Tak co říkala?“

Ředitel Zhroutilový tlumočil rozhovor a ta hrdě dostála svému jménu a psychicky se z toho zhroutila.

Druhý den se mi vůbec nechtělo jít do školy, čekal jsem zase, že mne bude šikanovat ten posranej Pavlík a jeho parta, tak jsem se na to vykašlal - máma mi to pro ten den dovolila. Navíc jsem potom ještě nastydnul a nechodil jsem do školy dobrých čtrnáct dní. Když pak jsem tam znovu přišel, ustrnul jsem. Očekával jsem, že do třídy přijde Zhroutilová, a hned, jak se otevřely dveře, tak jsem ji vítal:

„Hele, už jde ta komoušská svině!“

Avšak do třídy vstoupil neznámý hladce oholený muž, změřil si mne nepřátelským pohledem a pak řekl:

„Ty jsi určitě Kajnar, že je to tak?“

„Máte pravdu, mistře,“ odpověděl jsem slušně, ale zároveň drze já.

„Tak pozor, mladej, nevíš s kým mluvíš. Jmenuji se Josef Kostelník a nesnesu žádné narážky na naši vládu, kterými jsi proslulý mezi těmito zdmi.“

„Tak přece jen taky rudá tlama, komanč jako poleno, já to tušil!“ zařval jsem.

„Mám pro tebe novinu, Kajnar.“

„Kajnare! Do prdele, mám na to upozorňovat i vás?“

Muž však pokračoval:

„Jsem tvůj nový třídní profesor, ale zároveň jím vlastně už nejsem, nebo správně řečeno, ty už nejsi mým žákem.“

„A to jako proč?“

„To ať ti řekne maminka, až si přečte tento dopis,“ odpověděl a podával mi tlustou obálku.

„A proč ze mě děláte nějakýho agenta chodce, prostředníka, proč jste to neposlali poštou?“ pokračoval jsem v návalu drzosti, nemoha se udržet vzteky.

„Je to tak těžká obálka, že by to bylo příliš drahé.“

„Aha, tak ředitel si platí ze školních peněz kurvy, ale poslat jeden dopis za několik korun, to je pro něj rozhazování.“

Kostelník byl chladný jako kámen pochcáný ledním medvědem a na mou nadávku nereagoval, pouze mi ponechal obálku v ruce. Jak jsem poznal během vyučování, nový profesor byl pěkný pako, prostě debil. Odolal jsem a nechal jsem obálku zalepenou, neboť jsem ctil, aby si má máma přečetla první, co se o mně píše v tom lejstru. Přišel jsem domů, hodil tašku na postel, vyndal dopis a dal jsem ho mámě. Ani nečekala, že bude tak objemný a těžký. Rozlepila obálku, rozložila několik z té spousty listů a začala číst.

V dopisu byly samý kydy o tom, jakej jsem prevít a co všechno dělám, a že Zhroutilová musela kvůli mně ulehnout na dvojku v Bohnicích. Všechno bylo zakončeno tím, že mne vyrazili ze školy že mám hned v pololetí, které se kvapem blížilo, přestoupit na jinou školu, nebo že mi zařídí pasťák. Když máma dočetla, zakroutila hlavou a pak napsala stručnou odpověď. Tu jsem následujícího dne předal Kostelníkovi. Přečetl ji a zhrozil se, na papíře stálo: *Petr odejde, ale vy jděte všichni do prdele!*

Tak jsem tedy v pololetí, jímž jsem prošel se samýma jedničkama, ač se Kostelník snažil mi zajistit horší známky, přestoupil na jinou školu. Jmenovala se Říjnového povstání.

II. Z bláta do louže

První dny jsem tam s nikým nemluvil, jen jsem si četl Malou Dorritku od Dickense, jednu z mých oblíbených knih. Tu ke mně přiskočil Vykroutidlo, hlava nové třídy, vyrval mi knížku a tam, kde jsem četl, vytrhl několik stránek. Strašně jsem se rozčílil a zařval jsem na něj:

„Ty zmrde, co to děláš?!“

„Jaks mi to řek?“ vyjel na mne Vykroutidlo.

„Zmrde, a ještě jsem zapomněl doplnit buzerantská nebo komoušská. Vždyť nosíš všechno červený - kalhoty, boty a přezůvky, triko, bundu, čepici, trenky, ponožky, tílko, kdybys moh, tak by sis vobarvil hlavu na červeno. I ptáka máš určitě zarudlýho od toho, jak si hraješ sám se sebou na doktora. Vypadáš sice jako Červenáček, ale nijak se nepodobáš tomu dobrákovi z Rychlejších šípů - že tvůj fotr a matka jsou pěkný komouši? Nebo máš doma rovnou jen tátu s tátou a přihrátej jsi po nich.“

„Nech mý rodiče na pokoji, všichni už víme, jakej cvok byl tvůj fotr.“

„Kam se sere na tvýho, když ten si vyptákoval takovouhle ratolest, jako jsi ty!“

„Jak to mluvíš o mým otci, to zaplatíš!“

Záhy jsem dostal úder pod bradu a ucítil bolestně sjetí Vykroutidlovy podrážky po stehně. Toho dne jsem přišel domu k nepoznání stlučený, jeho poskokové mu hned přispěchali na pomoc, aby náhodou nedostal nakládačku, a dali hned pocítit nováčkovi, kdože je ve třídě pánem. Zbytek sedmý třídy byl docela utrpěním, doufal jsem, že po prázdninách se to nějak srovná.

Měsíc před koncem školního roku se naše třída rozdělila na dvě. Vykroutidlo, s nímž jsem byli zarytí a úhlavní nepřátelé, naštěstí zůstal v té staré, a já přestoupil do nové. Přesto však jsem neměl štěstí, zůstal tam spolužák Funič, společník Vykroutidlův a jeho bývalý kumpán. Ten mně šikanoval, seč jen mohl. A tehdy to všechno začalo. Přílišná šikana od spolužáků mne dohnala až k tomu, že můj psychický zdravot-

ní stav zprvu mírně povolil, ale nakonec se rozrůstal jak podhoubí nejedlých hub v českých lesích. Nejdříve to začalo stavy bezvědomí - krátkodobými a slabými, chvílku jsem o sobě občas nevěděl. Asi tři měsíce před skončením šestého ročníku se u mne tento stav projevil velmi silně. Asi dvě hodiny jsem nevěděl, co dělám, zvracel jsem z okna a jednomu učiteli z Říjnového povstání jsem hodil šavli rovnou na hlavu, když vcházel do budovy. Nikdo nevěděl, co se mnou je, a třídní učitelka Lussová zavolala mámě, ať si mne odvede domů, protože jsem zfetovaný. Navíc mne učitelé poslali i na protidrogové vyšetření. Tak jsem tam ze sebe vydojil nějakou tu moč, aby měli co rozebírat. Výsledek byl negativní, nenašli tam ani tu marjánku, kterou jsem kouřil s jedním kamarádem hippíkem asi před dvěma měsíci. Marihuanu jsem kouřil pravidelně čas od času již od začátku šestý třídy, ale pak, asi tak pět měsíců před koncem sedmičky, jsem kouření nechal - bylo nasnadě, že to neprospívá mému psychickému zdraví. Nenašli mi tedy v moči nic, ale i přes to, že papír s lékařskými výsledky koloval po celé škole, tak mi nikdo neuvěřil, že jsem nebyl pod vlivem drog. Tak jsem asi dva měsíce nechodil do školy, protože se mi tam skutečně nechťelo a také pro to, že jsem byl nemocný. Do školy jsem se vrátil na začátku června, doufal jsem, že se všechno vyklidí, ale kdepak. Hned první den mne Vykroutidlo ještě s několika svými kamarády zmlátil. Byl mezi nimi i Funič a můj tehdejší kamarád Václav Nekkár. Když jsem viděl, jak se mi posmívá mezi mými nepřáteli, povzdechl jsem si a zavrtěl nevěřičně hlavou. Pak jsem hned od něho dostal prudkou ránu do břicha. Jeden z tlupy tyranů posléze vytáhl ruční stříhací strojek na vlasy a rozběsnění nepřátelé mne ostříhali takovým způsobem, že jsem byl úplně holohlavý, jen sem tam mi zůstal kousek krátké kštice. Vypadal jsem jako prašivec. Můj dlouhý vlas dostal zabrat, stejně jako má víra v přátelství. To mne doopravdy rozzuřilo, a přesilu pěti kluků, kteří mne takhle pokořili, jsem následně zmlátil, pln nebývalé síly.

Když jsem viděl, co udělali s mým synem, velmi jsem se na ně rozhněval a trpěl s ním. Přál jsem si být mu nablízku a pomoci mu zjednat spravedlnost. Možná, že díky této mé duševní opoře se podařilo Petrovi tak lehce zmlátit těch pět hajzlů. Ledva jsem zahlédl, jak ho ostříhali, připomnělo mi to jednu moji příhodu s jedním spolužákem, jménem Jirka Göta. Chodil se mnou na základce do třídy. Když se tak v sedmičce blížil konec roku, měl jsem si dojít před prázdninami k holiči. Nenáviděl jsem ty chvílky ve velkém křesle, kdy s ručnickem kolem krku jsem v poloslepém zrcadle musel pozorovat, jak mé kadeře s rozkoší pokořuje jakýsi olysalý chlupodracev. Dohodl jsem se proto s Jirkou, že mne u nás doma ostříhá raději on. Tvářil se, jako by byl dvorním kadeřníkem těch nejvýznamnějších osobností, tak jsem sám naivně věřil, že tento experiment dopadne úspěšně. Jirka nasadil bez váhání otcův holicí strojek se žiletkou vysoko na mé temeno a se zápalem si zkoušel tuto dosud utajenou profesi. Když jsem pomocí druhého zrcátka chtěl zkontrolovat svůj stříh, nevěřil jsem svým očím. Celá zadní polovina lebky byla místy vyholena až na růžovou kůži, jinde čněly štětinovité chomáče zbytků vlasů, zatímco vepředu má čupřina byla stejně bujará, jako před tímto zákrokem. Bylo patrné, že Göta není předurčen být kdy kadeřníkem. S takovou vizáží však jsem nemohl mezi lidi, matka mne odvezla k tomu samému holiči, kterému jsem se chtěl vyhnout, ale ani jeho školené ruce nebyly schopny tuto zkázu nějak vylepšit. Cestu úplného vyholení jsem zarputile odmítl, a tak jsem odcházel s krátkým letním stříhem, proloženým dokonalými lysinami. Na druhý den jsem si ani nešel pro vysvědčení, rodiče měli obavy, že budu v podezření, že jsem chytil prašivinu, a na skautský tábor jsem odjížděl s hlavou zakrytou šátkem. Teprve v lůně přírody jsem kamarádům ukázal, jak jsem dopadnul.

Co se týče Göty, tak moje kamarádství na příkaz rodičů i pro moje opovržení skončilo poté, co byl Göta nachytán, kterak chce strčit svého ztopořeného jednonožce do zadnice jednoho malého kluka od nás z domu. Tím skončilo naše přátelství. Viděl jsem ho sice každý den ve škole, ale už jsem se s ním nebavil, naprosto se mi zprotivil svým činem. Nejenom, že ze mne udělal prašivce, ale navíc se pokusil zneužít mého kamaráda.

Ten den byl posledním, kdy jsem šel na Říjnové povstání. Když jsem přišel domů a máma uviděla, jak v ruce držím zbytky své ostříhané, kdys bohaté kštiny, a hlavu mám skoro plešatou, zhrozila se. Od toho dne jsem si nechával vlasy znovu narůst a do školy jsem již nepáchnul.

A nastaly prázdniny, plné slunce a luk provoněných květinami, čas letu motýlů i nočních můr, stejně jako rychlonohých brouků. Já, jako zaujatý entomolog, jsem tyto hmyzy sbíral - usmrcoval jsem je, napichoval na špendlíky a se štítkem místa nálezu a pojmenování druhu jsem si je úhledně řadil do krabic. Prázdniny jsme už od předškolních let trávili vždy na jihu Čech ve vesnici jménem Mlčice v domku po mámině babičce - mé prababičce, který podědila, ale mnoho let se již o něj nestarala. Tak jsme každý víkend jezdili na chalupu to tam spravovat a upravovat, aby v ní bylo možno pohodlně bydlet. Postupem let se z nevelkého domečku s velkou stodolou stala útulná chalupa, kam jsem jako malý rád jezdil. Později jsme si pořídili jinou chalupu, vzdálenou čtyři kilometry od téhle mé milované, to bylo ale až v dospělosti. Vždycky, když jsme tam přijeli, tak jsem si naklapal - či pouze nabrousil kosu a žal jsem trávu. Tu jsem pak shraboval do úhledných kopiček. K naší chalupě patřilo i malé pole. Přes léto jsme na něm pěstovali různé plodiny. Těmi však bylo pouze ohrazeno marihuanové pole, neboť máma pěstovala tuto lehkou hippísáckou drogu. Často jsem jako malý kradl paličky, plné voňavé pryskyřice, a balil si smíšeninu tabáku a konopné drogy do dlouhého papírku. I o těch prázdninách, o nichž jsem mluvil na začátku, jsem několikrát pokouřil, byl jsem prostě nenapravitelný. Hulení mi vůbec nedělalo dobře, ba naopak, a tak jsem s tím přestal. Nevím, jestli se to stalo čirou náhodou, nebo jestli za to mohly fakt ty drogy, ale došlo k tomu, že moje psychické zdraví se ještě zhoršilo. Míval jsem záchvaty vzteku a sebevražedné myšlenky. Při jednom ze svých záchvatů jsem se nasral na tu podělanou trávu a všechno jsem to zapálil. Mámě jsem řekl, ať už to nepěstuje - ať si radši najde jinou zábavu.

Dlouhé prázdninové dny se blížily ku konci a já jsem měl podezření, že se se mnou něco děje. Nechtěl jsem si to však přiznat, a tak „nemoc“, která u mne propukla, se začala rozvíjet ještě víc. Začal jsem slyšet hlasy a vidět stíny. Hlasy neřikaly nic konkrétního - byly to pouze žalostné, bolestiplné výkřiky. Stíny mi zase chtěly ublížit, neboť často měly v ruce zbraně a jimi mne ohrožovaly. A tak jsem unikal jejich nožům, mečům a kopím, abych si zachránil život. Do toho naopak vstupovaly stále silnější sebevražedné nálady, stejně jako záchvaty vzteku, hlasy a stíny. Pod vlivem hlasů jsem taky zapálil starou chatu v lese nedaleko vesnice, kde jsme měli chalupu. Nacházela se na takovém malém vršku a byla stíněna spoustou bříz. Kdyby nepřijeli včas hasiči, tak bych asi byl viníkem největšího požáru století v onom kraji, suchý les se mohl vznítit a oheň se šířit krajem stejně rychle a nezadržitelně, jako pomluva lidským davem. Také jsem házel různé věci do rybníka. Skončila tam kupříkladu sekera, role toaletáku, hrnce, talíře a podobně. Jinak ale byly prázdniny bezva a k mému zármutku utekly jak voda z dřevé konve.

Nastoupil jsem na školu Zámek poblíž mého bydliště. Zpátky na Říjňák by mne už nedostali ani párem volů, i když ta škola sama jich byla víc než plná. Zámek patřil mezi školy experimentální a ne ty obyčejné, jako je naprostá většina jiných škol. Všechno tam bylo tam úplně jiné, doopravdy se mi tam líbilo. Byli tam příjemní učitelé, společně s veškerým personálem školy. Spolužáci byli zcela jiní, než na předešlých dvou školách. Chovali se ke mně jako k sobě rovnému, i když jsem byl čerstvý přírůstek. Rychle jsem si taky získal jejich uznání, ať již znalostmi o přírodě, tak i jinými zájmy a dovednostmi.

To je dobře, že se Petrovi ve škole líbí, dneska už to našťestí vypadá úplně jinak než za mých časů, to byla samá pionýrská schůzka, debaty s pohraničníky, policajty, náborů do dolů - teď už dětem nikdo neleje do hlavy svoje přesvědčení a nepodbíjí je k donášení jednoho na druhého, jak to pamatuji já. Měli jsme ve třídě takovou jakoby krabici od bot, byl to nápad Kozlíčkové, nebo ho ona sama dostala pokynem z vyšších míst, a té jsme honosně říkali Schránka důvěry. Úzkým otvorem se tam anonymně vhadzovaly papírky s oznámením, kdo dělá něco špatného, a na pravidelné každotýdenní třídní radě se tyto pro-

hřešky řešily. I já jsem se ocitl mezi provinilci - jednoho dne jsem zkoprněl, když ustálená formulka „nelíbí se mi, že“ pokračovala „mi Kajnar kreslil do domácího sešitu“. Jsa vyvolán, předstoupil jsem před radu a hleděl na předložený sešit jednoho ze spolužáků, kde namísto podpisu rodiče se skvělo několik kosočtverců se svatozáří chlupů a čárkou uvnitř.

„Co to má být?“ optala se mne Anča Badová, spolužačka, která se mi tou dobou dost líbila a usiloval jsem tajně o ní.

„Aničko, to snad právě tobě nemusím vysvětlovat,“ hlesl jsem se sklopenou hlavou a zanevřel na Schránku důvěry, věda, že jsem si tím přízeň předsedkyně samosprávy nezískal. Anča si popotáhla cíp jedničky rudého šátku a rozbalila další papírek. Nepřál bych svému synovi zažít podobnou potupu.

Ti pionýři mi tedy celkově lezli na nervy, já jsem byl už od dětství odpůrce této „zájmové organizace dětí a mládeže“, byla to jen prodloužená ruka strany a vlády, naočkovaná z rudého Kremle. Měl jsem to štěstí, že jsem se na Židovských Pecích potkal s chlápkem, který sháněl kluky do takzvaného turistického oddílu Psohlavci, konkrétně do Pětky, která měla klubovnu na Vinohradech nedaleko místa bydliště mé babičky. Pedro, jak jsme našemu vedoucímu říkali, byl odchovanec z Foglarova oddílu, a pod názvem odbojných ochránců pohraničních hor čile fungovalo ilegální skautské hnutí, komunisty tak zatracované a stíhané. Takže namísto Rudých vlajek čistých a Timurů jsem měl možnost dotknout se světa Hochů od Bobří řeky a Dvou divochů, prožívat dobrodružství ve Stínadlech, dozvědět se pravdu o Masarykovi nebo anglických letcích či osvobození Plzně - prostě vše, co nám bylo zatajováno a překrucováno v duchu bolševických idejí. Tajně jsme skládali skautské sliby a nosily původní symboly našich dávných předchůdců. Tam jsem získal svoji úctu k pravdě, stejně jako lásku k přírodě. Když se to v osmašedesátém nakrátko uvolnilo a Junák zažíval své znovuzrození, my, starší mazáci jsme se účastnili ustavující schůze Na Manínách. Toho roku jsem i prvně v životě šel dobrovolně do prvomájového průvodu a před tribunou jsme se servali s tlupou milicionářů, té ozbrojené pěsti dělnické třídy, kteří měli tu drzost cpát se mezi davy nástupem svobody omámených lidí. Naši potýčku natáčeli i kameramani zahraničních televizí. Tihle mizerové z fabrik vyzbrojení flintama jsou ve své tuposti a oddanosti straně podle mne pěkně nebezpeční, věřím, že jestli se něco semele, jako že to visí ve vzduchu, nebudou váhat jít proti vlastním lidem, dobytci zaprodání.

Pak přišel sedmnáctý listopad, den Sametové revoluce. Byl jsem tam s mámou a zvonil klíčema. Nejen za sebe, ale i za tátu, který se toho dne nedočkal. Ten by musel být blahem bez sebe, celej život mu komouši pili krev, teď by konečně viděl toho Drákulu poroučet se s dubovým kolíkem v srdci na věčnost. Komunismus šel do prdele, už neměl šanci - přesně, jak jsem předpokládal, a co mně i sama sobě chtěla Zhroutilová vyvrátit. Zbavili jsme se tedy nadvlády těch zmrďů a stali jsme se zas po dlouhé době svobodnou zemí. Moje předpověď se vyplnila, z toho jsem měl radost, ale s mým zdravotním stavem to šlo týden po týdnu z kopce. Jedna z učitelek, kterou jsem měl velice rád, poznala, že něco není v pořádku. Ještě v dubnu jsem se nechal hospitalizovat, nějak už jsem pociťoval, že se sám sobě vymykám z kontroly.

III. Hospitalizace - z deště pod okap

Na dětskou psychiatrickou kliniku v Motole jsem se tedy toho roku po Velikonocích nedostal z nějakého donucení, ale plně dobrovolně a s vlastním svolením. Hned po příchodu na jipku - tak se říkalo diagnostickému oddělení, jsem ustrnul. Uvítal mně tam staniční, který se mi představil jako Tomáš Bouček. Nemohl jsem tomu uvěřit. Byl sice proplešatělý, ale jinak vypadal přesně tak, jak jsem ho znal z mámina vyprávění. Tlamu měl opravdu jako vrátnej v hotelu pro buzíky. Nechal si opět narůst knír, a ač byl již celkově prošedivělý, naprosto odpovídal popisu, který jsem si už tolikrát vybavil při máminých barvitých

vyprávěních o tom, jak ho táta popisoval. Uvítal mne nepříliš přátelsky - že bych snad byl tak podobný svému otci? Choval se ke mně drze - a to jsem s ním mluvil tak pět minut. Řekl mi:

„Kajnar, teď tu počkej na svého ošetřujícího lékaře!“

„Kajnare, prosím, Kajnare, jména se skloňují, už jsem to říkal mnohým lidem.“

„Nebud' drzý, Kajnar, a počkej tu, doktor zrovna někoho přijímá,“ odsekl mi a odešel.

Za chvíli ze dveří vyšla dost obézní holka. Byla fakt dost hnusná, nemohla za to, ale udělalo se mi z ní až špatně - byla neupravená, páchla na dálku jak předloni zapadlý papír od syrečků a mezi mastnými vlasy jí prosvítala bělavá vředovitá kůže, pokrytá čerstvě rozdrápanými strupy, lemovaných mokvajícími hnisavými okraji. Naštěstí ji neodvedli na pokoj na našem oddělení, ale na jiný o patro výš.

Zanedlouho vyšel ze dveří, označených jmenovkou MUDr. Milan Malíček, hubený muž s neoholenou tváří. Nebylo to však záměrné kráslení vzhledu, pouze se zapomněl několik dnů oholit, a tak mu tváře, brada i podnosí zarostlo strništěm krátkých vousů. Vyzval nejprve mojí mámu, aby šla dovnitř. Hovořil s ní opravdu jenom okamžik a posléze si povolal mne. Ani si nesedl, vzal břitvu, namazal si tvář tím sajrajtem na holení a počal se před zrcadlem holit, ptaje se mne přitom na různé věci. Vše započal otázkou:

„Tak copak tě sem přivádí?“

„Co asi,“ odpověděl jsem nerudně, „to, že jsem nemocnej.“

„A copak tě trápí?“

„Všechno možný.“

„Co kupříkladu?“ pokračoval Malíček, maje půlku obličeje oholenou.

„Třeba to, že slyším hlasy, nebo vidím stíny a tak.“

„A tak co?“ zeptal se již nevrleji a trochu netrpělivě doktor.

„Jste nasranej, co?“

„Tak jsem objevil další tvůj problém,“ pravil Malíček klidně.

„Jo, fakt? A jakej?“

„Jsi příliš drzý a agresivní.“

„No, agresivní občas jsem, podívejte,“ řekl jsem, uchopil nepohodlnou židli, na níž jsem dosud seděl, a prohodil ji oknem. Nevylétla však do zahrady, ale pouze okno vysklila a pak se zarazila o mřížoví a zůstala tam zaseknutá viset.

„Jak se to chováš, Petře!“

„Heleďte, já jsem skutečně dost agresivní, tak si mne dejte pozor! A budu se chovat, jak se mi zachce!“

Po této větě jsem vzal telefon a zavolal na nějaké číslo, uložené v předvolbách jako poslední volané.

Ozval se mužský hlas a já mu řekl:

„Jdi do prdele, čuráku! Vyser si voko!“

„Takové chování tady nestrpím!“ vzkřikl brunátně doktor, vyrval mi sluchátko z ruky, ponížene se přihrbil a zašeptal do mluvítko, „promiňte, soudruhu, tedy pardon, pane docente, mám tu jednoho cvoka.“

Zavěsil telefon prásknutím a houkl do chodby, „Tomáši, pojďte sem!“

Nikdo neodpovídal, a tak Malíček opakoval výzvu:

„Bouček ke mně!“

„Co si přejete, pane doktore?“ otázal se zadýchaný staniční, když konečně dorazil, „neměl jsem čas, zrovna jsem dával Švabachovi injekci, měl zase ten svůj záchvat.“

„Tenhle kluk tady dělá problémy. Podívejte, co udělal s mým oknem!“

Staniční pohlédl směrem k oknu, a když viděl co jsem provedl, řekl:

„Tohle chování mi někoho připomíná.“

„A já vám řeknu koho!“ vzkřikl jsem, „říká vám něco přezdívka Rychloprstěj, nebo Velkej frajer?“

„Tak se říkalo jednomu bezejmennému bláznovi, ale to už je mnoho let zpátky. A odkudpak ty znáš Rychloprstýho, vždyť ten musel umřít dřív, než ses narodil.“

„Odkud ho znám? To je otázka! Byl to můj otec.“

„Co to říkáš, Velkej frajer měl potomka?“

„Když mne tu vidíte dejchat, tak asi jo.“

„Paní Kimová, pojd'te sem!“ zavolal Malíček z dveří na mou mámu.

„Co se děje?“ otázala se máma poplašeně, „udělal Petr něco?“

„Vysklil okno, ale o to teď nejde. Tvrdí, že je synem nějakého Rychloprstého.“

„Jaképak nějakého, byl to nejlepší kytarista všech dob, hrál se Slepým psem,“ ohradila se má matka, „jmenoval se Petr Kajnar, a vás, pane Boučku znám, a vy mne zajisté taky.“

„Já vás neznám.“

„A co vám říká pětadvacítka?“

„Pětadvacítka? To je přece pavilon v Bohnicích, co jste tam dělala?“

„Jsem Jana Kimová.“

„Ach tak,“ řekl staniční, „tak vy jste ta milenka Bezejmenného blázna, že je to tak? O vás se na pětadvacítce po smrti Petra Kajnara dost mluvilo, a pochopitelně se to doneslo i k nám na diagnosták. Prý jste za ním tajně chodila mimo návštěvní dobu. Mám správné informace? Sice jsem tou dobou právě měnil pracoviště, ale tohle si ještě pamatuju.“

„Já vím, a moc dobře, jak to s tou vaší změnou bylo,“ řekla moje máma, „prý jste se projevoval jako homosexuál a otravoval mužské pacienty. Mám správné informace?“

„Nehodlám vám odpovídat. Nejsem to já, kdo je tady na příjmu.“

„Tak já vám říkám, že jestli se jenom pokusíte přiblížit se k mému synovi na nebezpečnou vzdálenost, budu si na vás stěžovat vedení tohoto pavilonu. Jistě měli v Bohnicích důvody k tomu, aby vás vyhodili. Sice jste se léty změnil, to je pravda, ale i když vás vidím teprve podruhé v životě - Petr mi vás jednou zdálky ukazoval, tehdy jste neměl knír, který se dnes spíš než kníru podobá vypelichanému kartáčku na zuby, jak je řídký, tak přesto vás poznávám. Tenkrát jste byl hladce oholen, ale v tom šatu vypadáte přesně jako ten staniční Tomáš Bouček, kterého si pamatuji z pouhého jednoho vidění kdysi před lety. A teď na-jednou jsem vás potkala tady. Toť náhoda - nemám pravdu? Že se tu setkám zrovna s vámi, to bych nikdy netušila.“

„Také to připisují náhodě. Ale říkám vám, jestli se váš syn bude chovat podobně jako jeho otec, tak se neudrším a vyřídím si to s ním po svém. Je vám to jasné?“

„Vy se mého syna ani nedotknete! Je vám to jasné?!“

„Dost dohadů,“ přerušil je doktor Malíček, „snad si ty, Petře, a vy, Tomáši, spolu porozumíte, třeba nebudete s mladým Kajnarem mít takové pře jako se starým.“

„Když jsem viděl, co udělal s tím oknem...“

„Ticho!“ vzkřikl Malíček, „jděte do sesterny, pane Bouček, a vy, paní Kimová můžete odejít, už vás tady nepotřebuji. Návštěvní dny jsou ve středu, v pátek, v sobotu a neděli. První týden ale nemá Petr povoleny žádné návštěvy.“

„To je omezování lidských práv, chováte se jako zvíře vy, vy...“

„Už jsem řekl!“

Máma mi dala velkou pusou. Bylo to v úterý dvadvacátého dubna. Slíbila mi, že příští středu přijde. Pak se ani nerozloučila s mým ošetřujícím lékařem a odešla, vypuštěna jednou ze sester, která na ni vrhla příjemný a čistý pohled, který má máma opětovala upřímným usmáním.

Malíček mne ještě nějakou dobu vyzpovídával ve své kanceláři a pak mne zrovna na oběd propustil. K jídlu bylo něco strašně nechutného, nějaký blivajz, který se ani nedá popsat, a ta polívka byla snad z rybího tuku a buvolích hemeroidů - tak byla hnusná. Najedl jsem se kvapně a zapadl na pokoj mně určený. Byla tam čtyři lůžka, jedno bylo neobsazené a další čekalo na mne. Pak dojedli i moji spolubydlíci. Byli dva, jedním z nich byl vysmátý malý kluk, druhý statný a jako hora urostlý jinoch. Mohlo mu být tak šestnáct. Podal mi ruku a já jsem se postavil a pevně mu ji stiskl. Byl to snad vysloužilý dragoun či co, neboť mi ruku stisknul takovou silou, až mi v ní zapraskalo. Pak sebou mrsknul na postel naproti mně a usnul, neřeknuv přitom ani slovíčka. Druhý kluk pořád rejdil po místnosti a na něco stále ukazoval, na co, to však nevím. Nakonec jsem se odvážil ho oslovit:

„Ahoj, já jsem Petr. Asi teď nějakou dobu tady mezi váma pobudu.“

„Tě péro, já jsem... Ruda Nohavička. Vítej v pekle.“

„Dík za přivítání, a prosím tě, jak se jmenuje ten kluk, co mi podal ruku a vůbec nemluví. S čím tu je?“

„Ten? Tak tomu se říká... mlčenlivej Venca, protože z něj nevypadne jediný slovo... je tu už měsíc,“ Ruda si utřel slinu, která mu tekla z koutku úst a navázal na předchozí větu: „je tu už měsíc a za tu dobu s nikým nepromluvil ani slovo... vždy, když přijde někdo nový... tak mu podá ruku a velmi pevně mu ji stiskne, to je jediný jeho projev... jinak o něm nic nevím.“

„Díky,“ odpověděl jsem Rudovi, tomu přerušovaně a zvláště mluvicímu klukovi, a pak jsem se oddal svým myšlenkám na okolní prostředí. Zrovna jsem přečetl nápis na zdi „Mrdám tě do uší DPK“, když tu se ozvalo zavolání staničního:

„Kajnar sem!“

Došel jsem do sesterny, do níž mne volali za účelem podání léků, a než jsem si vzal prášek, opravil jsem staničního:

„Kajnare, sakra, už jsem to říkal ve svém životě nejmiň tisíckrát, musím to opakovat i vám?“

„Nebud' drzý a polkni to.“

„Co je to za sračku?“

„Prášek proti agresivitě.“

„Já ho ale nepolknu!“

„A to jako proč?“ otázal se staniční.

„Protože nevím, co to je.“

„Na názvu nezáleží, hlavně že to pomáhá, nemyslíš?“

„Na názvu záleží, když už něco polykám, chci vědět co.“

„Prostě to polkneš! Je to nařízení ošetřujícího doktora.“

Tahle debata ve mně pozvolna vyprovokovávala můj záchvat vzteku. Najednou jsem se neudržel a popadl jsem rádio, v němž hrála kazeta, na níž byly nahrány skladby od Zagorky a podobnejch exotů, a mrskl jsem jím do kouta, až se rozletělo na několik kusů.

„Ty opravdu nezapřeš svého otce. Vezmi si ten prášek, uklidní tě to!“

Ani jsem nevěděl, jak se to stalo, ale náhle jsem souhlasil a ten prášek polknul. A tak jsem propadl následkům nuceného užívání léků.

Večer jsem dostal vysokou dávku Risperdalu, nebo jak se ta sračka jmenovala, a jeden ten samej prášek co v poledne. Byl jsem po tom zcela zpitomělej. Mluvil jsem nesmysly a strašně slintal, víc než celá smečka Pavlovovych psů dohromady. Toho večera jsem šel spát asi ve čtvrt na sedm, vlastně hned po tom, co jsem užil ty dojebaný léky.

Byl jsem tak utlumenej, že mne ráno ani nemohli probudit a mysleli si, že jsem snad umřel. Nakonec jsem se však probudil, a jakmile jsem otevřel oči a pracně zaostřil věci kolem sebe, bylo mi řečeno:

„Kajnar, vzít učení a do školy!“

Neměl jsem ani sílu opravit staničního v tom, aby mi říkal Kajnare, nemohl jsem vůbec mluvit, pouze jsem se klackovitě ohnul pro tašku s učením a pomalu se ploužil s ostatními spolupacienty do třídy.

Do sedmičky nás chodilo asi deset. Mezi těmi všemi jsem si první den našel jediného přítele. Jmenoval se Jaroslav Křtitel a zachránil mně před tím, abych se udusil. Upadl jsem totiž do bezvědomí, hlava se mi zhroutila dozadu a jazyk mi zapadl do krku. Ten dobrák pozvedl mou hlavu, vyndal jazyk a o přestávce, která v tu chvíli právě začala, mne vzkřísil. Zaostřil jsem zrak, abych viděl mého anděla strážného, který se mi se ztrátou vědomí zjevil, a opuchlými rty jsem tiše řekl:

„Děkuji.“

Nic víc ani nic míň, pouze toto. Pak mi ten chlapík podal ruku a jemně mi ji stisknul se slovy:

„Budeme přáteli?“

„Ano,“ odpověděl jsem, „a jak se jmenuješ? Já jsem Petr Kajnar.“

„Jmenuji se Jaroslav Křtitel a tímto prohlašuji, že budeme tady v pakárně a možná i jinde nejlepšími přáteli. Souhlasíš?“

„Ano.“

Jarda Křtitel neležel na jipce, ale na horním oddělení, naproti němuž byla nemocniční škola. Vídal jsem se s ním tedy jenom tam. První dny pro mne utíkaly strašně rychle, neboť jsem je skoro celé prospal. Měl jsem zakázány i vycházky do zahrady, takže jsem se místo v zahradě nudil vevnitř v dusnu. Všichni mi říkali, že v zahradě je strašná nuda, ale co bych za to dal, kdybych tam mohl. Byl jsem v Motole teprve asi tři dny a staniční mně už doslova deptal. Jeho chování k nám bylo neskutečně nadřazený a povýšený. Já jsem to moc nevnímal, neboť jak říkám - byl jsem zcela utlumenej lékama. Těšil jsem se na příští středu, až za mnou zajde máma, moc jsem se těšil, ani nedovedu popsát jak. Byl čtvrtek a toho dne jsem už nešel do školy, neboť jsem se totálně pomínil na rozumu a dostal jsem ještě větší dávku prášků. Mlátil jsem hlavou o zeď, až mi z hlavy tekla krev. Mluvil jsem nesrozumitelný a na sebe nenavazující věty a činil jsem věci, o nichž tady nechci mluvit. Choval jsem se zkrátka strašně. Ale nebylo to mojí vinou, bylo to psychózou, která na mne přišla. Byla opravdu silná, nemohl jsem se ani ovládat. Přeložili mne na samotku - nic víc pro mne nemohli udělat. Ráno mne museli budít na léky, v poledne také. Pak už jsem vydržel být vzhůru až do večere, kterou jsem většinou celou nesnědl. Nejen, že byla hnusná, ale ani jsem chuť k jídlu neměl. Pak jsem si vzal léky a šel jsem hned spát. Měl jsem s sebou gramofon a kufr s tátovějma deskama a poslouchal jsem muziku. Moc jsem si jí však neužil, skoro pokaždý jsem při ní usnul.

Pak přišla středa, doba návštěv. Toho dne jsem byl probuzenej staničním v jednu hodinu, kdy se otvíralo oddělení rodinným příslušníkům a přátelům. Řekl mi:

„Kajnar, máš tady matku.“

Ani jsem nebyl schopnej mu odpovědět, jen jsem pokýval hlavou. Máma vešla dál. V jedné ruce držela hrozen banánů, v druhý něco k pití. Ani už nevím, co to bylo, ale když jsem se toho napil, tak mi to chutnalo. Banány byly rovněž výtečný, ale jejich chuť jsem příliš nevnímal, protože jsem měl v puse pachů z léků.

To když jsem ještě žil, tak to s banány nebylo tak jednoduché, to se na ně musela dvakrát do roka stát fronta a ještě se mohlo stát, že na vás už nevyšlo. Další možnost byla mít známého nebo jinak zavázaného člověka v zelenině, aby tuhle i jinou podpultovku schoval. Teď je to tak snadné - Jana jde prostě do krámu a koupí celý hrozen banánů, nebo třeba bednu či dvě. Rychle a bez okolků, tak jednoduché to dneska je, škoda, že i já nežiji v té době, kdy všechno je mnohem snazší.

Chudák můj syn, tak to dotáhl do stejných sraček jako já. Ještě, že se začal léčit tak brzo, má alespoň větší naději na možnost uzdravení. Škoda však je, že se musí potýkat s tím zpropadeným Boučkem, tím zmetkem, který i mne vytáčel a provokoval. Snad se z toho můj syn dostane a bude mu lépe.

„No tak, Petříku, řekni něco,“ řekla asi po deseti minutách mého mlčení máma, „netrap mne, prosím, je to pro mě strašné tě takhle vidět.“

Já však mlčel i nadále. Máma nade mnou seděla asi půl hodiny, než jsem pak konečně nečekaně řekl:

„Rád tě vidím, ale rád bych viděl taky tátu. Kde je?“

Máma si povzdechla:

„Ach ty můj chudáčku, ty mluvíš z cesty. Co se to s tebou děje?“

„Nic, pouze chci vidět tátu.“

Máma mi nevysvětlovala, co se s ním stalo a proč tu nemůže být s ní. Pouze mne hladila a konejšila, bylo zbytečné vyvracet mi mojí touhu, ač byla slepá a nemohla se naplnit, neboť skutečností bylo to, co se

s mým tátou stalo v Bohnicích ještě před mým narozením. Já jako bych však všechno zapomněl a o ničem, co jsem předtím věděl, jsem neměl ani tušení - byl jsem z prášků zcela mimo. První týdný jsem byl úplně utlumen a nechodil jsem ani do školy. Když jsem totiž do místnosti, kde probíhala výuka, šel za účelem dohánět vědomosti, stejně jsem tam celou dobu prospal s hlavou na stole. Jednou zrána jsem v polospánku zaslechl staničního, jak říká sestře, která měla ten večer noční:

„Jdu probudit toho zmrda Kajnara.“

To už jsem byl docela zvyklý na prášky a jeho slova jsem plně vnímal a zcela mne probudila. Cítil jsem se lépe a tak jsem už zase začal být drzý. Ne však až tolik, kolik bych si sám přál, neboť i ta drzost byla projevem mé nemoci a jen částečně řízená mou myslí. Jenom jsem se na něj podíval, když vstoupil do pokoje, a řekl jsem mu:

„Prosím, co jste říkal?“

„Ale nic, Kajnar, jdu tě vzbudit na snídani.“

„Já ale jsem vzhůru, jestli jste si nevšimnul. A ještě jednou vás upozorňuju, že se jména skloňují, a že chci být osloven Kajnare!“

„To vidím, že jsi vzhůru, a také pozoruji to, že už zase ožíváš. Jak vidím, zase se vracíš do starých kolejí.“

„Já že se vracím do starých kolejí? Vždyť já jsem úplně jinej od té doby, co jste mne nadopovali tím svinstvem.“

„O jakém svinstvu tady mluvíš?“

„Svinstvo, svině, sviňárny - samozřejmě, že vy jste taky svině a provádíte samý sviňárny, ale já mluvím hlavně o těch léčích, který do mne cpete.“

„Tak opatrně, mladíku, to nejsou žádná svinstva, nýbrž vysoce účinné léky, tak pozor na jazyk, já nejsem žádná svině. S tím si nezahrávej,“ odpověděl staniční zcela klidně, klidněji, než jsem očekával. Asi byl těmi léty prožitými mezi blázný už otrlý na urážky a nadávky.

Už se ve mně zase probouzel ten můj pud drzosti a vyprovokovávalo to ve mně záchvat vzteku, který už jsem dlouho neměl. Neudržel jsem se, a když staniční odešel do sesterny a zabouchl se tam, připravuje za dveřmi lék pro pacienty, rázně jsem přišel ke dveřím a zaklepal na ně plnou silou. Staniční Bouček otevřel s dotazem, co se to děje, a já jsem v odpověď před jeho zraky vyrval z dveří sesterny na nich přišroubovanou desku s nápisem Sesterna a s obrázkem nějaké ženy-ptačice v nemocničním. Staniční jenom tupě koukal. Jako by se nic nestalo, šel jsem se v klidu nasnídat a posléze si vzít prášky. Za chvíli ke mně přistoupil staniční a řekl mi:

„Kajnar, jdi do školy.“

Namíchnul jsem se a rázně upozornil staničního:

„Kajnare! Do prdele, kolikrát vám to mám říkat?“

„Klidně stokrát, Kajnar.“

„Já a jít do školy? Bouček, to mi neříkejte.“

„Ale ano, půjdeš, jinak budeš mít dneska zakázanou návštěvu.“

„Tak to tam radši půjdu, než abych se nemohl vidět s mámou. Ale mohl bych ještě před tím mluvit s panem doktorem Malíčkem?“

„A co mu chceš?“

„Chci se ho na něco zeptat?“

„A na co?“

„Jestli mne tento víkend pustí domů na propustku.“

„Klidně se ho zeptej, ale zkrat' to, za pět minut odcházíte do školy.“

„Už makám, ať to stihnu.“

Zaklepal jsem na dveře s tím mně známým nápisem a po vyzvání vstoupil dovnitř. Snažil jsem se teď chovat zdvořile, abych byl uvolněn na propustku.

„Co potřebuješ, Petře?“

„Pane doktore, chci vás požádat, zdali by nebylo možné, abyste mne pustil tento víkend domů na propustku.“

„Petře, musím to ještě prokonzultovat zítra po velké vizitě také s ostatními lékaři, se staničním a i s tvou maminkou, až dneska přijde.“

„Slibujete mi, že tom pohovoříte?“

„Slibuji.“

Pln radosti jsem se přidružil ke skupince, mířící do učebny. Ač byl Malíček bývalý komouš, byl to docela dobrý chlap a čestný muž. Za těch několik týdnů, co jsem byl na jeho oddělení, se docela změnil, už nebyl takový, jako se mi zdál dřív. Připadal mi hodný a upřímný. Nebo že by se tak jenom stavěl? Ano, stavěl se tak, když jsem přišel za školy, mluvil Malíček se staničním. Slyšel jsem jejich rozhovor z pokoje, neboť byl hned vedle sesterny. Malíček Boučkovi říkal, že za žádnou cenu nesmím jít na propustku, Tomáš souhlasil. Byl jsem znechucen tímto rozhovorem, a měl jsem podezření, že na mne ti dva něco chystají. Nebylo první zklamání toho dne, dalším bylo loučení s Jardou. Byl se mnou dopoledne ve škole naposledy, po obědě odcházel domů. Dlouho jsem si s ním povídal během vyučování - hlavně o přestávkách, a přátelsky jsem se s ním loučil. Říkal jsem mu, jak jsem se ten půlměsíc, co jsem nechodil do školy a byl uzavřen na oddělení, máje zakázány vycházky do zahrady a propustky domů a máje povoleny pouze návštěvy. Byl jsem nerad, že odcházel, tak jsem si s ním rozuměl, tolik pro mne udělal a tak málo jsme se viděli. Radostí mi bylo jen to, že on už má to štěstí a může natrvalo vypadnout. Vzal jsem si na něj telefonní číslo a adresu a slíbil jsem mu, že za ním přijdu, až mne propustí. Pak jsem sešel k nám na oddělení a stal se svědkem rozhovoru mezi staničním doktorem a znechutil jsem se tím a neměl jsem na nic náladu. Ve dvě přišla máma. Šla rovnou za mnou. Poprosil jsem ji, zdali by nemohla požádat Malíčka o to, aby mne pustil o víkendu na propustku domů.

„Pěťo, pokusím se pro tebe udělat cokoliv.“

„Děkuju ti, mami.“

Máma zaklepala na dveře Malíčkovy pracovny. Chvilí před nimi postávala a přešlapovala, než se konečně otevřely. Stál v nich staniční a vedle Malíček. Pozval mámu dál. Vstoupila, na vyzvání se usadila na nepohodlnou židli a vyklopila ze sebe moji tlumočenou prosbu.

„Víte, paní Kimová, rád bych jej propustil, ale...“

„Ale co?!“ přerušila ho moje máma.

„Nechte mne domluvit. Ale dnes se choval nevhodně tady k panu staničnímu.“

„Pan staniční mi je úplně ukradenej, je vám to jasný. Prostě pusťte mého syna ven, už je tu dost dlouho a ještě prý nebyl ani v zahradě.“

Dlouho trvalo přemlouvání, ale nakonec Malíček povolil a slíbil, že mi udělí propustku. Když mi to máma sdělila, náhle jsem ožil. Pak jsem jí začal vypravovat, co všechno tu v těch nekonečných hodinách děláme:

„Tak si představ, že tu máme třeba takzvanou muzikoterapii, při který nejčastěji ležíme na zemi a posloucháme nějakou uklidňující hudbu nebo zvuky přírody, jako zpěv ptáků, šum moře nebo hlasy pralesa. Jednou jsem přinesl ze svého kufru instrumentálky Slepého psa a tý muzikoterapeutce se to strašně líbilo a ptala se mne, kdo to hraje, a já jsem řekl, že je to Slepej pes a vona ani nemohla uvěřit, neboť znala jenom toho, v kterým už s Michalem Vodičkou táta nehrál. Pak se ode mne dozvěděla, že jsem syn Rychloprstýho. Tu přezdívkou znala, ale nevěděla, komu patří a tak jí moje jméno předtím nic neříkalo. Taky tu máme pracovní terapii, při který vyrábíme různé věci. Já jsem si třeba ušil takovou malou taštičku s vyšitým hippie znakem a z keramický hlíny jsem si stejnej znak vytvaroval a teď ho mám zavěšenej tady na krku, vidíš? Tyhle terapie mne baví, ale co mne teda nezaujalo, tak to je herní terapie, to je hrozná volovina, tam jsem byl jenom jednou a strašně mne to nebavilo. Šel jsem tam jenom proto, že jsem slyšel, že se při tom chodí do zahrady, ale jako na potvoru, právě když jsem tam byl já, tak jsme museli zůstat vevnitř v pavilonu. A celý ty hry byly vlastně tělocvičná rozcvička, fakt jak při tělaku. Určitě předtím se tam věnovali úplně jinýmu programu, hráli všelijaký myšlení a paměť procvičující hry, ale kvůli mně z toho udělali sportovní hodinku, protože ví, že já sportu nějak zvlášť neholduju. Podle mne je staniční domluvenej se všema terapeutama a chtěj se mne zbavit, dohnat mne k sebevraždě, zabít mne podlou smrtí...“

„Nezačínej s tím zase. Radši mi pověz, co ti dělá radost.“

„Dobrá,“ pokračoval jsem ve vyprávění, „jednou jsme při té pracovní terapii batikovali a to mě strašně bavilo. Zhotovil jsem si z pruhu látky tu barevnou hippie čelenku, kterou teď mám na hlavě. Ta samá terapeutka, která nás má na pracovku, tak ta vede i arteterapii, a ta mě baví snad nejvíc. Tam kreslíme, nebo vyrábíme z přírodnin různé věci, a je to pěkný, fakt mě to baví, je to výtečný. Stejně jako ta muzikoterapie. Sice mi nedokáže nahradit přírodu, není to takový, jako v Mlčicích, tam je to něco úplně jiného, když ulehnu pod stromy a poslouchám ptáky a zvuky přírody naživo, namísto z kazety.“

„Alespoň si tak své oblíbené chvílky v lese připomeneš a přeneseš se v duchu mimo zdi pavilonu.“

„Že pojedeme o propustce na chalupu?“ zeptal jsem se pln touhy.

„No jistě, že pojedeme. Půjdeme se projít do lesa, podívat po houbách, chytat ryby k Palíváku - prostě si to pěkně užijeme.“

„Škoda, že je to ještě tak daleko,“ povzdechl jsem si, „je teprve středa, pátek je v nedohlednu.“

„Konec návštěv!“ ozval se náhle hlas sestry.

„Už musím jít, Petříku, měj se tu dobře a počítej, že v pátek jedeme vlakem do Mlčic.“

Rozloučil jsem se s mámou a pln nedočkavosti jsem šel spát, abych pokud možno co nejrychleji usnul a dočkal se pátku.

Druhého dne se ve škole podřezal jeden pacient, vyučování toho dne skončilo dřív a ani v pátek nebylo. Pak jsem se konečně dočkal toho radostného okamžiku, kdy jsem opět zahlédl mámu za uměhmotněnými dveřmi našeho oddělení. Stála tam a čekala, až staniční odemkne. Nechal ji schválně čekat těch deset minut do začátku návštěv, teprve pak, když vteřinová ručička jeho hodinek potvrdila rovných třináct nula nula, přišel ke vchodu a odemkl. Běžel jsem ke dveřím a objal jsem se s mámou. Gramec jsem dal do úschovny na sesternu a opustil jsem DPK, dětskou psychiatrickou kliniku - prozatím a nakrátko.

IV. Spojení ohněm

Máma už měla jízdenky na vlak do Čísové, jedné větší vesnice nedaleko Mlčic, odkud přes les a kolem lesního rybníka Barvíř to byla slabá hodinka cesty na naší chalupu. Na Hlavním nádraží v Praze jsme nastoupili do vlaku a za dobu zhruba dvou hodin, které podle mne ubíhaly strašně pomalu, jsme dorazili do cílové stanice. Cestu jsem si krátil tím, že jsem chodil chodbičkou mezi sedačkami, cpal se dobře vypečeným řízkem, pročítal si mámou donesené časopisy, nebo pozoroval ubíhající pražce z okénka spojovacích dveří posledního vozu soupravy. Přesto se však cesta táhla a zdálo se mi, že vlak jede krokem, někdy dokonce ještě pomaleji, nakonec však - jak jsem říkal, jsme dorazili ke kýženému cíli, od něhož to bylo po vyšlapané úzké lesní pěšince, vinoucí se mezi stromy, ještě asi čtyři kilometry do Mlčic. Cestou jsem v liduprázdném lese narazil na datla, právě když jsem se šel vymočit ke kmeni staré borovice. Měl jsem s sebou i svůj fotoaparát s výměnnými objektivy. Ihned jsem našrouboval teleobjektiv a fotil jsem jak divý. Udělal jsem asi deset povedených záběrů. Máma o mne měla strach, myslela, že jsem někam zmizel, nebo dokonce utekl. Když jsem ji však dohonil a zastihl ji, jak vyplašeně stojí, řekl jsem jí, co jsem dělal. Měla radost, že já mám po dlouhé době také z něčeho dobrý pocit.

Pak jsme dorazili do Mlčic. Stoupali jsme po úzkých kamenných schodech vzhůru k chalupě. Stála totiž spolu s několika ostatními staveními na vyvýšeném skalisku. Odemkli jsme dřevěné vstupní dveře do dvora, pak zastrčili klíč i do dveří, vedoucích přímo do chalupy, a otevřeli je. Jakmile jsme tak učinili, zavál na nás chlad, zápach vlhka a dlouho uzavřeného prostoru. Otevřeli jsme okna a nechali jsme vyvětrat, aby se trochu osvěžil vzduch. V chalupě byla docela zima, i když venku bylo docela horko, a tak jsem zatopil v krbu v obýváku, kde jsme oba byli připraveni spát. Když nadešel podvečer, přišla máma se dvěma spacáky a řekla:

„Budeme dneska spát u Palíváku, nejdřív si zachytáme ryby a pak tam přenocujeme. Vypadá to na teplou noc. Souhlasíš?“

„Mami,“ vzkřikl jsem, „to je bezva nápad, dlouho jsem už nespál v přírodě. Pojd'! Vyrazíme hned!“

Jako zběsilý jsem táhl mámu k rybníku za vesnicí. Dorazili jsme tam za soumraku, našli si nedaleko u lesa vhodné místo k noclehu a potom šli na stavidlo pokoušet štěstí s udicemi z lískového prutu. Ty jsme si cestou uřízli z cestu lemujících keřů, a na ně navázali vlasec s háčkem a splávkem z korkové zátky. Doma připravené návnadové těsto z horké vody, krupice, špetky cukru a aromatického koření jsme nabalili na háčky a hodili jsme udici nedaleko břehu. Chytili jsme zakrátko několik ryb, ale vždy jsme je pustili zpět do vody. Nelovili jsme v ten den pro kořist, ale pro zábavu. Pak se setmělo a tak jsme se již pomalu chystali uložit ke spánku, když tu jsme uviděli na druhé straně rybníka plát oheň. Mysleli jsme si zprvu, že je tam asi nějaký skautský tábor, ale žádné stany jsme tam předtím neviděli. Rozhodli jsme se tedy tomu ohni jít vstříc, abychom zjistili, kdo to s námi spolusdílí ticho a klid této noci v tomto čarokrásném místě.

„Oheň sice nemám svým způsobem příliš v oblibě, neboť víš, jak dopadl tvůj táta, ale i přesto je to dobrá věc. Ohřejeme se u něho, ani nemusíme rozdělovat vlastní, od vody je již docela zima. Asi tam je nějaká parta trempů na vandru.“

„Máš pravdu. Slyšíš? Je jich tam asi několik, slabě sem doléhá, jak jeden z nich hraje na kytaru písničku o několika akordech.“

„Ale ne,“ řekla po několika krocích po hrázi máma, když skrz mezeru v keřoví se jí naskytl lepší výhled k protějšímu břehu, „je tam jen jeden a hraje asi sám pro sebe. Vidíš?“

„To je pravda. A nebojíš se ho? Já trochu jo, je takovej zarostlej. Vypadá jako osamělej vandrák.“

„Tak se ho na to zeptáme, proč tu je tak sám.“

„Dobře, jdu napřed.“

Vyrazil jsem k ohni a zakrátko došel až k němu. Sotva jsem stanul ve světle plamenů, muž přestal hrát, starou odřenou španělu opřel kmen stromu, pod nímž seděl, a beze slov na mne hleděl. Pak se zakrátko dostavila i moje máma a stanuli jsme před neznámým oba. Řekl jsem:

„Zdravíme tě!“

„Petře, to se nesluší, hned někomu tykat, nejdřív se musíš zeptat.“

„Nech to tak, mladej, a přisedni. A ty, krásná vílo, taky.“

Máma chvíli váhala, ale pak se posadila a poděkovala:

„Děkujeme za pozvání. Já se jmenuji Jana Kimová a tohle je můj syn Petr Kajnar.“

„To je zvláštní,“ pravil muž, „máma s klukem a každé máte jiný příjmení. Vysvětli mi to, jestli to není nějak důvěrný. Málem jsem zapomněl - já jsem nějaký Pavel Král.“

Máma, která si tak nerada připomínala ty chvílky, kdy přišla o budoucího muže a já o tátu, se pochopitelně zprvu zdráhala a toto téma rovnou odmítla, ale bylo to snad jasem mladé letní noci, nebo truchlivou náladou Pavlových improvizací, že po nějaké době vzájemného poznávání v rudých stínech ohně vypověděla Pavlovi, jak se to teda má s našimi jmény. Když muž slyšel, jak dopadl můj táta, na jeho zarostlé tváři se objevil hrozný, až děsivý výraz bolesti, pochopení a snad i vlastní trýzně.

„Tím jsi mi připomněla mé vlastní neštěstí,“ pravil pak, „nebyl jsem vždycky tulákem a vandrákem. Měl jsem dobrou práci i rodinu, vedl jsem reklamní agenturu a měl jsem mladou krásnou ženu, stejně hezkou, jako ty, Jano. Porodila mi i syna, kterému by teď bylo asi tolik, kolik je tady mladýmu. Ale stala se nešťastná událost, v který právě oheň hraje hlavní roli. Ač mi připomíná moje neštěstí, je mi přesto dobrým přítelem a společníkem na cestách po koutech naší vlasti. To malej Pavel měl v útlém dětství záchvaty dušení. Byl mu tenkrát rok a půl a často trpěl laryngitidou - to se zúží dýchací trubice a v určitých momentech jí takřka nemůže projít vzduch. Lékař při jednom akutním záchvatu říkal, ať mu klidně propíchneme krk, aby se neudusil, ale má žena Jiřina nechtěla udělat tuhle věc, a asi ani já bych se toho neodvážil. Toho osudného večera jsem musel zůstat dost nutně v práci a tak jsem nebyl doma, když náš malej zase začal lapat po dechu. Měl totiž zase svůj záchvat a Jiřinka mu nechtěla propíchnout krk, sanitka by přijela kdoví kdy, a tak s ním rychle jela sama autem na pohotovost. Osud jí ale do cesty postavil překážku. Na křižovatce někdo projel na poslední chvíli zleva na červenou a moje žena už měla zelenou. Napálila to do toho auta. Ne moc prudce, ale její trabant v tu chvíli vzplál. Prokletej enderáckej vůz, hořel jak celuloidový pravítko, proč jsem jen tenkrát nekoupil raději škodovku. Oba tam uhořeli, jak malej Pavel, tak moje milovaná Jiřinka. Dochoval se po nich jenom popel, žádné ohořelé postavy, ale

pouhý popel. Dodneška si to vyčítám, kdybych byl doma, nemuselo se to stát. Pak jsem se opustil zaměstnání a vyrazil pryč od společnosti, hledat odpověď na otázku, proč osud takhle ztrestal právě mne a mé blízké. Doufal jsem, že se mi někde v hladině lesní tůně, zrcadle horského jezera, ozvěně vysokých skal, nedozírnu horských hřbetů, nebo tichu úplňkové noci dostane odpovědi na tu palčivou otázku. Ale stále nic, Bůh mi nic nesdělil ani z modře letní oblohy, ani z hněvné, blesky protkané bouřné šedi souboje hromových mračen, stejně tak jako nemá zůstala jiskřivá obloha hvězd plné vánoční noci, tak bolestné v mém osamění. Vzal jsem si na cestu kytaru, na kterou jsem nikdy v životě nehrál a která mi zbyla po mém tátovi. Toulám se a živím se až dodneška z toho, co mi dává příroda, dobrodružný lidi a příležitostná krátkodobá práce. Za ta léta jsem se jakžtakž naučil hrát na kytaru a hraju jen tak pro sebe improvizovaný skladby, které nemají mnohdy ani název, vyplývají z mé momentální nálady a jejichž autorem jsem já. Zatvrdil jsem se, že nikomu neřeknu tuhle příhodu, ale když jsem potkal vás dva a zjistil jsem, že tebe, Jano, potkalo něco tak podobného jako mně, tak jsem se rozhodl vám ten příběh vyjevit.“
 „To je opravdu smutnej příběh,“ řekl jsem, když jsem utřel poslední slzy, z očí mi však tekly i nadále, „cítím s tebou, Pavle.“

Ten Pavel Král je opravdu zvláštní postava. Je takový dobrosrdečný a upřímný. Ten bude určitě dobrým kamarádem mého syna a mé milované Jany. Jen na tu kytaru by uměl hrát trochu líp. Asi by potřeboval dobrého učitele, ztracený případ pro hudbu to zase není. Věděl bych o jednom, ten by si s ním poradil, ale jak to jen zařídit, to není v mých silách. Asi tušíte, kdo by to mohl obstarat, ale existuje vůbec?

„Mně je tě taky líto, Pavle. Oba nás doopravdy potkal podobný osud.“

„A jeho cesty nás teď svedly...“

Všichni tři jsme mlčky ulehli naznak do trávy a pozorovali hvězdy. Mléčná dráha se táhla vysoko nad obzorem, sem tam oblohu prořízl záblesk dráhy zmírajícího meteoritu. Byla to hloupá pověra, ale snažil jsem se ten okamžik nepropást a mít tak možnost vyslovit v duchu své přání s nadějí, že mne neznámé síly vyslyší. Křičel jsem neslyšně své přání do nedozírnu mihotajících se hvězd, k planetám se jmény antických bohů, k mizející mnohotvárné Luně. Nad horizontem jihu pomalu mizelo souhvězdí Štíra, v jehož srdci rudožutě tepal jasný Antares, moje hvězda naděje, ke které jsem se tolikrát v Motole obracel s touhou opustit zdi toho útulku pro duševně choré. Podmanivá dálka a nekonečnost vesmíru mne odjakživa přitahovaly, ve své fantazii jsem si namlouval, že někde tam v nedozírnu je třeba jakási blažená krajina duší těch, které máme rádi a nemůžeme se s nimi již setkat. Čekají tam na nás, a až přijde náš čas, přivítají nás v krajině věčnosti a míru. Třeba i Pavel upírá svůj zrak k souhvězdím se stejnou nadějí v setkání se svou ženou a synem. Taky nemluví, a přitom hlas jeho duše řve možná své prosby jak zmírající lev, král africké stepi.

„Pavle, zahraj něco na kytaru, prosím,“ požádal jsem plaše do ticha vyhasínajících oharků muže s příjmením honosnějším než jeho vzhled.

„Inu dobrá.“

A Pavel spustil a já ani má máma jsme nemohli uvěřit svým uším. Společně s prvními paprsky vycházejícího slunce se v údolí, zahaleném do mlhy od rybníka, linuly tóny al-Hassá ibn Hadžídže, tátovy orientální stupnice. Pavel dohrál zrovna, když slunko vysvitlo a zaplavilo údolí svým jasným, pronikajícím bělostným oparem nad rákosím. Máma se podívala na Pavla a řekla:

„Odkud znáš tohle sólo?“

„Já nevím, já jsem hrál to, co mi přišlo do hlavy a rukou, ani si neuvědomuju, jak se mi vůbec mohlo podařit zahrát něco tak složitýho.“

Máma mlčela, snad přemýšlela, snad byla zaražená, ale nic neříkala. Mlčela jako ryba, když jí člověk vyndává háček z pusy. Pak se vzpamatovala, a na Pavlovu otázku, odkud to má znát, řekla, že odnikud. Měl jsem sto chutí říct mu, že to byla al-Hassá ibn Hadžídž, ale nechtěl jsem prozradit mámino tajemství,

možná, že jsem skrytě chápal její důvody. Přesto mi však leželo v hlavě, jak mohl Pavel zahrát melodii, kterou jsem znal jenom já, máma a někteří tátovi bývalí spolupacienti z Bohnic. Byla nahrána jenom na jednom jediném pásku, a to ještě dost nekvalitně. Ten pásek byl vždycky v naší rodině a nikomu jsme ho nepůjčovali, nemohl se dostat jiným lidem.

Pak jsme všichni tři zalezli do spacáků a ještě nad plným ránem jsem nakrátko usnul. Vzbudil jsme se kolem osmé, máma už nespala, možná ale vlastně ani vůbec nezabrala. Pavel ještě bloudil říší snů. Chtěli jsme ho v klidu nechat spát a odejít na chalupu, ale on se probudil. Bylo to však máminým přičiněním, neboť o něj - zdálo se mi že hraně, náhle zakopla. Pavel se vzbudil, a když viděl, že se chystáme k odchodu, řekl:

„Vy už jdete? Nechcete přijít zase dneska večer? Usadím se tu na delší dobu.“

„Víš, Pavle,“ chopil jsem se řeči já, „my dneska ještě máme v plánu zajet ke známejm do Tejna, už jsme to slíbili a počítají s náma. Zejtra se vrátíme a odpoledne pojedeme zpátky do Prahy. A pak musím, musím...“

„Kam?“ naléhal Pavel.

„Musím do blázince.“

Osmělil jsem se a vypověděl mu, jak se to má s mým duševním stavem. Vše jsem zakončil větou:

„Můžeš ale v neděli jet s náma a přijít za mnou ve středu na návštěvu do Motola. Co ty na to?“

„Vždyť nemám ani kde bydlet, co bych dělal v Praze tři dny?“

„Neboj se, můžeš bydlet u nás,“ nabídla máma.

„Dooopravdy. To by mne potěšilo. Najít si takový dobrý přátele, to je pro mne čest.“

„Pojedeš s náma zejtra večer do Prahy.“

„Pojedu. Nějakýho toho floka na vlak v kapse ještě mám.“

„Tak fajn, pojď se teď s námi podívat do naší chýše,“ vyzvala Pavla máma.

„Rád vás doprovodím.“

Pavel popadl těžký zelený batoh, přes rameno si přehodil starou polní vojenskou brašnu a do jedné ruky uchopil futrál s kytarou. Do vesnice to od rybníka byly asi tři kilometry, a tak kolem deváté jsme dorazili k nám na chalupu. Ukázal jsem novému příteli vše, co k chalupě patřilo - zahradu, sklep, stodolu i půdu. Máma se Pavla zeptala, jestli chce k obědu hovězí na žampionech nebo smažené filé. Pavel však zpřímá odmítl a řekl:

„O oběd se dneska postarám já. Teď na nějakou chvílku odejdu a až se vrátím, udělám vám oběd, jakej jste ještě nikdy nejedli.“

Pavel vyndal ze svého batohu tenký drát, věděl jsem, co s ním zamýšlí dělat - chtěl pytláčit. Vyrázil zase za ves a já za ním zavolał:

„Můžu jít s tebou?“

„Klidně,“ řekl Pavel, „ale pokud ti to dovolí máma.“

„Jen jdi, Petře, pustím tě do toho dobrodružství. Se mnou bys tohle nezažil.“

„Moc ti děkuju.“

Rozloučili jsme se prozatím s mámou a vyrazili do lesů poblíž Palíváku. Pavel ohledal půdu na kraji lesa, kde vedly cestičky z přilehlého pole, a vybral nejvhodnější místo k nastražení oka. Umístil tam hned dvě, jedno na okraji pole, druhé pak napnul na pružný k zemi přihnuty prut lísky. Vyčkávali jsme za nedalekým křovím, zda se něco chytne. Zanedlouho proběhl zajíc, o první oko jen zavadil, ale druhé mu bylo osudné. Statečně se pokoušel dostat se z něho - bylo to marné. Pavel k němu přiskočil a probodl mu hrdlo dlouhým ostrým ozubeným nožem. Nechal ho ještě visícího na narovnaném prutu vykrvácet, pak sejmul drát a úlovek schoval do své mošny. S touto kořistí jsme vyrazili zpět k vesnici, cestou jsem společně se svým novým kamarádem sbíral borůvčí, maliní, jahodí a čerstvé výhonky jehličnatých stromů.

Dorazili jsme domů, vyndali úlovek z brašny a uchytili ho na stahovák. Pavel několika rychlými pohyby uřízl hlavu a tlapy, vyhodil oboje na kompost a pak tělo stáhl. Kožku nechal vysychat a zajíce vykuchal a naporcoval. Byl jsem s ním i při vaření - správně řečeno při pečení. Pekl zajíce ve velkém pekáči v elektrické troubě, v které, jak říkal, již dlouho nepekł, stejně jako už pomalu nevěděl, jak vypadá trouba

plynová. Připravoval ušáka, jehož slechy už tahaly kočky po vsi, na divokém koření a co chvíli sléval voňavý sos do malého hrnce, a zdál-li se mu zajíc příliš vysušený, polil ho šťávou, která se do něj pozvolna vsákla. Když usoudil, že je maso propečené, naservíroval ho s bramborami na talíř. Mezitím povařil nasbírané listy a jehličí. Dělal čaj, přesně, jak jsem tušil. Nechal vše chvíli povařovat a pak odstát. Potom jsme snědli zajíce, byl výtečný. Pěkně propečený - ani vysušený, ani udušený, prostě lahodný, s křupavou kůrčičkou na povrchu a šťavnatým vnitřkem každé porce. Snědl jsem toho mnoho a pak jsem si dal lesní čaj, aby se mi lépe trávilo.

„Teda Pavle,“ řekla moje máma, „jsi opravdu umný kuchař.“

„To nic, Jano, to jenom roky života v přírodě mne naučily tomu, abych si sám doved pořádně uvařit. Myslel jsem, že to pokurvím, protože jsem strašně dlouho nepek v troubě, jsem zvyklej na oheň a ne na kuchyňskou troubu.“

„I přesto se ti ale fakt poved,“ dodal jsem, „strašně mi to chutnalo. Přežral jsem se, až mi bylo málem blbě, ale ten čaj, kterej jsi uvařil byl taky skvělej.“

„Tak vám teda děkuju, že mě takhle chválíte, dlouho jsem neslyšel něco tak příjemného.“

Ještě jsme si chvíli povídali o všelijakých věcech, nejvíc však o mém tátovi. Máma si dala s Pavlem kafe a pak jsme vyrazili na stanici autobusu, bylo to jím rychlejší, a náš kuchtík zamířil k místu, kde jsme se s ním včera setkali. Pozdě odpoledne jsme dorazili do Tejna, přespali tam, a hned ráno se zase vrátili do Mlčic. Jak jsme se tak ubírali od zastávky kolem místní hospody, vyběhla za námi stará Machová, hospodská, a hlásila nám, že má pro nás telegram. V nějaký nemocnici prý prasklo vodovodní potrubí, a tak pavilon, kde jsem umístěný, musel být evakuovaný. Mám se teda vrátit až v pondělí odpoledne. V hospodě byla totiž vlastně i obecní hovorna, kam telefonicky chodily telegramy dřív, než s nimi dorazí pošťák. Takhle radostí skákat dlouho nikoho po doručení telegramu ve vsi asi ještě neviděli. Machová se jen divila, že tak křepčím, nešlo jí do hlavy, jak může marod takhle trojčit. Netušila, že jsem vlastně spíš magor, než marod. Branku chalupy jsme odemykali s dvojnásobnou radostí. Mezitím co máma chystala oběd, doběhl jsem pro Pavla k Palíváku. Seděl tam nad oharky nočního ohně. Večer prý ulovil něco ryb a upekl si je v jílovém obalu. Zpátky na chalupu jsme spolu dorazili právě včas, máma chystala příbory a talíře, na stole již stál hrnc s vařící knedličkovou polívkou. Další chod bylo to hovězí na žampionech, asi máma nějak vytušila, že ryb už měl Pavel dost. Po obědě jsme se šli projít, obešli jsme i rybníčky pod vsí a přes les došli až k velkému rybníku v Neradopicích. Uteklo to a najednou tu byla sedmá hodina večerní, do Prahy jsme teď mohli odjet až v devět, těch pár hodin navíc mne potěšilo, jinak bych už dávno hnil v Motole. Pavel jenom popadl své věci, a když jsme zamkli chalupu a já se lítost rozbřečel, utěšoval mne a při cestě po lesní pěšině kráčel přede mnou a vyprávěl mi různé vtipy. Moc jsem se však nepobavil, vtipy sice nebyly k zahození, ale jen někdy se na mém obličejí objevil úsměv. Dorazili jsme do Čísové, do níž jsme v pátek přijeli a z níž jsme opět odjížděli. Pavel nám všem chtěl zaplatit lístky do Prahy, ale to máma odmítla. Za chvíli přisupěla naše souprava a my jsme vyrazili. Smutně jsem hleděl, jak se vzdalují od míst, která jsou tak krásná pro mé srdce a která mne utěšují. Asi za hodinu a půl jsme dorazili do Prahy na Hlavní nádraží a pak metrem a autobusem až na Spořilov. Pavel ze začátku váhal, zdali má vstoupit do našeho bytu, ale nakonec udělal ten rozhodný krok. Následoval mne a mámu přes práh příbytku, který mi byl poslední dobou tak vzdálený.

V. Blíž a blíž

Bylo asi tři čtvrtě na dvanáct, když jsme za sebou zaklapli dveře. Toho večera jsem si zapomněl vzít prášky, ale vůbec jsem si to nějak neuvědomil. Zase jsem mluvil nesmysly a viděl a slyšel všelijaké věci. Vůbec jsem najednou nevnímal mámu ani Pavla, byl jsem zcela pohrouženej a uzavřenej do svého světa. Celou noc jsem probděl ve svých představách, zatímco Pavel a máma spali. Asi v šest jsem si potichu pustil pásku s Beatles, chtěl jsem slyšet Love Me Do. Moje stavy pak přešly a já jsem si vzal až ranní léky. Udělalo se mi líp. Nechal jsem mámu a Pavla spát. Každý z nich se uložil v jiný místnosti. Máma

do své ložnice a Pavel v kuchyni na gauč. Než jsem pustil magneták, šel jsem si uvařit čaj, ale při poslechu jsem zapomněl, že vařím vodu, a konvice se najednou zuřivě rozpískala. Rychle jsem běžel do kuchyně a vypnul hořák. Pavel se tím zvukem vzbudil, a zatímco já jsem k němu stál zády, tak on se tiše převlíknul a pak vyndal nehlučně z futrálu kytaru. Vzal ji pod paží a začal hrát nějakou hodně rychlou písničku. V tu chvíli jsem se musel otočit a hledět, co to do něho vjelo. Střídal barykový a normální akordy tak hbitě, jak jsem to u nikoho ještě neviděl. Ta písnička mi pořád něco říkala, ale nevěděl jsem co to je. Pak jsem to poznal. Byly to Jethro Tull. Nemohl jsem si vzpomenout, jaká to byla přesně písnička, ale byla zaručeně od Andersona.

„Hele, Pavle,“ zeptal jsem se, když dohrál, „ty znáš taky Jethra?“

„Proč se ptáš, znám je podle jména, ale neznám blíž žádnou jejich pecku.“

„Vždyť jsi teď festovně zahrál písničku právě od Andersona, jejich démonického lídra. Jak je to možný?“

„Já doopravdy nevím. Jako by do mne vstoupil nějaký duch umu hry na kytaru.“

Víc jsem toho neřekl, jen jsem přemýšlel, jak je možné, že chlápek, kterej pár nocí předtím hrál sice dobře, ale vesměs to byly písničky o pár akordech, teď střídal jako divej ty nejsložitější a mně naprosto neznámý hmaty. Hra vzbudila i mámu, ale moc z toho neslyšela, byla rozespálá. Já jsem si mezitím vzal od Pavla kytaru a učil jsem se nový akordy. Když se máma převlíkla, přišla za námi do kuchyně a hleděla na mne, udivena, jak hraju. Ani jsem nevěděl, jak to je možný, ale hrál jsem bezmála, jako předtím Pavel. Měl jsem snad nějakou dosud dřímající skrytejš um po tátovi, jako by byl v tu chvíli se mnou a ta dovednost ze mne vytryskla jak žhavá láva ze znovuprobuzeného vulkánu.

„No jasně, že je s tebou. Teď, a bude určitě i nadále,“ řekl v tu chvíli Pavel, „tvůj táta je vždycky s tebou, i když jsi ho nikdy nepoznal. To je pouto krve.“

„Jak můžeš vědět, o čem přemejšlíš?“ zeptal jsem se ho, udiven tou větou.

„Já nevím, prostě jsem řekl, co mi přišlo na jazyk. Cítil jsem to nějak z tebe.“

Máma mlčela, asi dumala, jak je možné to, co se právě stalo. Pak jenom ke mně přistoupila, pohládila mne a posadila se mezi mne a Pavla a řekla:

„Tak co, když máme skoro den k dobru, mohli bychom vyrazit za tetou. Co myslíš, Pét'o?“

„Za tetou Evou pojedu rád. Pojedeš s náma, Pavle?“

„No já nevím, já jí ani neznám a nechci jí polekat svým zjevem.“

„Mě se líbíš tak, jak vypadáš a takovej, jakěj jsi. Pojed' taky,“ přemlouval jsem ho.

„Přesně tak, pojed' s námi,“ dožadovala se máma, „vždyť jsi se včera večer umyl, učesal sis vlasy a pročistil vousy, vypadáš docela pohledně. Pojd' s námi.“

„Tak jo, půjdu tedy s váma.“

Pavel si oblékl svoje manžestrový sáčko, možná stejný, jako prý nosil táta, jenomže tohle bylo hnědý a ne zelený. Uklidil kytaru do futrálu, do polní brašny si sbalil nějaké potřeby, vzal pouzdro se španělou a řekl:

„Můžeme jít.“

„Za chvíli,“ pronesla máma, „ještě se trochu upravím.“

Pavel zatím odložil futrál a já neodolal a zeptal jsem se ho:

„Pavle, mohl bych nést tvój kytaru? Tak mě přitahuje, ten futrál je takovej starej a ta kytara taky. Je pěkně oprejskaná a odřená, ale struny a ladící kolíky má udržovaný v pořádku. Je vidět, že se o ní dobře staráš. Můžu jí vzít?“

„Můžeš, to je samozřejmý, proč bys nemoh.“

„Tak,“ řekla máma vycházejíc z koupelny, „můžeme jít.“

Vzal jsem Pavlovu kytaru a všichni jsme sešli po schodech až dolů před barák. Na lavičce před ním seděly dvě babky. Jedna z našeho činžáku, druhá z protějšiho. Byly to místní drbny, a jakmile uviděla po boku Jany Pavla, zeptali se:

„Máte nového přítele, slečno Kimová?“

„Ale kdepak,“ odvětila v klidu moje máma, „to je pouze kamarád.“

„Aha, tak takto to je, to je zajímavé.“

„Toho jsme tu neviděli, vid', Stázinko.“
 „Vlasatec je to ale k pohledání, co, Máňo?“
 „Asi to bude nějaký muzikant, mladej mu nese kytaru.“
 „Dneska to jsou samý elektrický kytáry a bubny, takhle na heligonku kdyby uměl...“
 „To můj Francek taky bejval muzikant, hrál o svatbách na vozembouch.“
 Už jsem myslel, že se tak ponořily do vlastních vzpomínek, že jim proklouzneme bez dalšího vyptávání, ale stará Šemíková hned oslovila mámu:
 „A kde jste se s ním seznámila, Janičko?“
 „Starej známej!“ odpověděl jsem zprudka za ní a volnou rukou jsem táhl mámu pryč od těch dvou drben. Teď ještě budou roztrubovat, že máma má novýho píchače místo mého táty, pomyslel jsem si v tu chvíli.

Nastoupili jsme do městského autobusu a jeli jsme jím několik stanic za naší tetou. Stále jsem držel v ruce futrál s kytarou a hleděl střídavě na něj a na Pavla, jak rozhlíží po okolí. Zanedlouho jsme dorazili před barák, kde bydlela naše teta. Zazvonili jsme dole na zvonek, jen chvíli jsme čekali a zakrátko se ozval její příjemný hlas:

„Kdo je tam?“
 „To jsme my, tetičko Evičko. Já Pét'a a Jana, moje máma, a ještě s sebou máme někoho dalšího.“
 „Už vám běžím dolů odemknout.“
 Za chvíli teta seběhla dolů. Nebyla to ve skutečnosti moje pravá teta, jenom známá - máma žádné příbuzné v Praze neměla a táta taktéž, byla to ale naše dobrá přítelkyně a říkali jsme jí teto, stejně jako ona nám děti moje. Pavel stál kousek od nás a koukal kamsi do daleka. Než teta odemkla, sundal jsem si brýle a košilí přečistil čočky, pak jsem si je nandal zpět na nos. Teta otevřela dveře a já jsem se jí vrhnul do náručí.
 „Ahoj teto, rád tě zase vidím po tak dlouhý době!“
 „Ahoj, Petříku, jak se máš?“
 „Ani se neptej...“
 „Ale neříkej, je ti stále zle?“
 „Ani už tolik ne.“
 „To je dobře, že je ti už líp. Ahoj Janičko, i tebe ráda vidím,“ odpověděla teta a objala se i s mojí mámou. Pak se zeptala:

„A kde máte toho třetího?“
 Máma se rozhlížela, ale nikde Pavla neviděla.
 „Vždyť před chvílí stál u tamté lampy. Kde může být?“
 „Támhle stojí!“ vzkřikl jsem, „támhle na konci ulice.“
 „Máš pravdu, Pét'o, je to on. Pavle! Pavle! Pojď sem!“
 Pavel chvíli postával, mlčky a bez pohybu, ale pak vyslyšel máminu výzvu a pozvolna kráčel ulicí, maje svou polní brašnu přehozenou přes rameno, až dorazil k nám.
 „Dobrej den,“ řekl pak Evě, „jmenuju se Pavel Král.“
 „Eva Mišíková, těší mne vás poznat.“
 „Mně je taky ctí se s váma seznámit.“
 „Pojďte všichni nahoru. Upekla jsem právě višňovou bublaninu, tu máš, Pét'o, rád.“
 „Mňam, bublanina, to se těším!“ vzkřikl jsem, „a ještě k tomu višňová!“
 „Tak pojď, je ještě teplá.“

Rychle jsem vyběhl až do patra, kde bydlela teta - její byt jsem důvěrně znal, trávil jsem tam mnohé chvíle svého dětství. Věděl jsem, v jakém šuplíku pro mne mívala bonbony, kde je jaký hrnek, odkud jí mám podat jehlu a nit', kde schovává staré obrázkové časopisy, kam sáhnout když potřebuju lepidlo nebo pastelky, v které skříni má žárovky nebo nářadí pro drobné opravy, s kterými jsem jí ochotně pomáhal. Věděl jsem snad o všem, co se v jejím bytě nacházelo - nikdy jsem si však ale netroufl hrabat se v jejích osobních věcech. Máma nahoru taky vyšla rychle, ale Eva zůstávala až jako skoro poslední. Šla před Pavlem, který asi nechtěl dávat najevo nějakou vlezlost nebo něco takového, a tak se raději držel stranou.

Teta Eva byla už totiž starší a ještě k tomu měla problémy s plícemi - zadýchávala se při dlouhé chůzi či sebemenším výstupu. Bydlela docela vysoko - až ve čtvrtém patře, a to jí dávalo pořádně zabrat. Přesto nešla poslední. Až vzadu kráčel po schodech o poschodí níž v závěru naší karavany Pavel. Teta se pomalu a se supěním jako starý parník dokodrcala až nahoru, ve dveřích se opřela o futro a vyčkávala na Pavla. Ten náhle zrychlil a během několika vteřin byl nahoře. Já jsem již stál nad pekáčem a teta ze dveří volala:

„Klidně si uřízni! Víš přeci, kde jsou nože.“

„Na tuhle větu jsem čekal,“ řekl jsem a vytáhl ostrý nůž. A vtom mi ruplo v bedně. Máma s tetou se ještě bavily v předsíni a Pavel šel na záchod. Přiložil jsem ostrý konec nože k zápěstí a řízl se až na tepnu. Začal jsem krváčet. Ještě že Pavel - kterému snad prozřetelnost cosi prozradila, přerušil ulevování v půlce a s přirozením ještě málem venku vyběhl ven a zakřičel na debatující ženy:

„Rychle za Petrem!“

„Co se děje, co se děsíte?“ otázala se teta, ale máma neváhala a běžela rovnou do kuchyně. Tam mne našla ležet v tratolišti krve a skoro v bezvědomí. Pavel přiskočil, obratně si utrl pruh košile a pevně mi ho ovázal nad ránou, abych dál nekrvácel. Nezbyvalo nic jiného, než zavolat do Motola pro záchranku, aby mne odvezla na psychiatrický oddělení.

Tímhle nerozumným a hloupým činem jsem si nejen zkazil celý zbytek dne, ale hlavně další týdny v Motole, jelikož mi zakázali propustky a tím jsem se zcela uvrhl v to, abych byl uzavřenější na samotce a směl na vycházky jen pod přísným dohledem pracovníků ústavu, a když jsem šel ven s mámou, tak se mnou vždycky chodil i nějaký z psychologů či psychiatrů - podle toho, kdo měl čas. Tak se tedy z mých vycházek do zahrady staly mučivý dlouhý chvíle, při nichž jsem si s mámou a Pavlem povídal jak nějaký mukl pod dohledem bachařů. Poznali jsme se i s Pavlovou maminkou, kterou on zkontaktoval a která žila v Českých Budějovicích. Občas za mnou jezdila na návštěvu a byla tak další z družiny doprovázející toho nebezpečného chovance ústavu pro duševně chorý, tedy mne samotného. Vlastně skoro vždycky vážila tu dlouhou cestu z jihočeské metropole až do Prahy jen kvůli mně, ale pozvání, že by mohla bydlet u mé mámy, zprvu odmítala, ale když se jednou o návštěvách potkala s tetou Evou, tak si obě babičky padly do oka, a tak se domluvily a stará Králová spala o víkendech u ní. Byla to fakt hodná paní, i když trochu sklerotická. Kolikrát jsem jen třeba vyslechnul tu historku o tom, jak když byl Pavlovi teprve pouhý rok, tak ho vzala na výlet na Sněžku. Nesli ho tam ve velkém tašce a málem jí prý spadnul se svahu dolů. Když nelíbila pouť na naší nejvyšší horu, tak zase často připomínala příhodu, jak se Pavel topil na venkovském koupališti, a zatímco ho běžela zachraňovat, tak jeho mladší bratr, s kterým si však později moc nerozuměli, se málem zadusil kamenem, kterej si nenažraně strčil do pusy. A podobnejch příhod omílala jako flašinet dokola víc. Nosila mi do nemocnice banány, pomeranče a jiný ovoce - jako kupříkladu mandarinky a grepy, z domácí časné úrody pak meruňky, broskve, nektarinky, blumy, hrušky, jablka a tak podobně. Taky mne zásobila různěma minerálkami a rozličným pitím, ale uměla hlavně skvěle bramborovej salát, lečo a podobný jídla. Byla ale tak dobrosrdečná, že mi toho ve své dobrodušnosti někdy nosila až příliš mnoho a já pak musel ty nádivky, rolády a pečeně rozdávat, protože bych to sám nesněd, a kdybych to nechal na později, tak by se to zkazilo. Co jsem si naopak nechával naschvál odležet, tak to byl bramborovej salát. Ten měl tu správnou chuť až tehdy, když se nechal do druhého dne orazit v lednici, aby se do jinak bezchutnejch brambor potřebně natáhla slanost a kyselost z domácích okurek. Ty přebytečný potraviny jsem si rozdělával nejen s pacientama, ale taky se sestřičkami - s těma hodnejma, staničnímu bych dobrovolně nedal ani ten největší blivajz, a těm sestřičkám, který se k nám chovali jako „černý frajeři“ v Kesseyho knížce Vyhod'me ho z kola ven, těm jsem taky nic nedával, to bych to i raději nechal zkazit, než abych se s nima dělil. Jak se říká, těm bych nejraději nasral. A klidně zvysoka.

Nakonec se však zase všechno srovnalo do normálu. Uplynulo několik měsíců a já jsem zase mohl na propustky. Pavel už u nás žil jako doma, vypadalo to, že jeho úděl zasmušilého poustevníka už vzal za své. Avšak jednou takhle při propustce jsem se vprostřed noci probudil a šel jsem se pro uklidnění projít po bytě, když tu jsem najednou v slabém světle z ulice uviděl Pavla, jak stojí nehnutě u okna a pozoruje

stromy a zahrádky u okolních vilek, a sleduje, jak v některých dohasínají poslední oharky ohňů po večerním grilování. Stál jsem tam mlčky, neodvážil jsem se ho rušit, ale on mne oslovil sám:

„Víš, Petře, mně se nějak stejská po přírodě. Já jsem takový léta bloudil po naší zemi, znám kdejakej její kout, a teď už několik měsíců žiju úplně odříznutej od přírody. Můžu jenom chodit do nedalekýho lesa nebo pozorovat, jak lidi sedí u ohně, zpívaj si písničky a radujou se, zatímco v mém srdci je plno žalu a stesku. O víkendu, když vypadneme na chalupu, tak je to v pohodě, ale když jsem delší dobu tady v Praze, tak se touha objevuje znovu a znovu. Mám sice tebe a Janu, kterou miluju a s kterou bych chtěl žít, jen tohle - ona a ty, mě drží tady v cihlový zástavbě. Kdybych neměl vás dva, tak bych už dávno vypadnul do lesů a hor.“

„Pavle,“ zašeptal jsem po chvíli mlčení, „jestli chceš, tak klidně odejdi. Nemusíš se kvůli nám přemáhat. Jestli ti bude líp, tak se s tím nějak srovnáme.“

„Ne! To právě taky nemůžu!“ vzkřikl až rozhněvaně nerozhodností zmítaný Pavel.

„Tak se na mě nezlob, víš, že tě nechci vyhazovat, taky jsem rád, že jsi tu s náma. Zahraj mi něco pěknýho na kytaru.“

„Tak dobrá,“ řekl Pavel a vyndal ji z futrálu, naladil a počal hrát. Zase to byla věc, kterou jsem znal. Do ticha pokoje zazněly počáteční rozložené akordy Vzdálené lásky - jedné tátovy písničky, kterou nahrál sám na čtyřstopák a tu pásku pak věnoval mámě, nikdo kromě jí a mne ji nemohl znát. Bylo to tátovo vyznání své milované. Měl jsem ji tak naposlouchanou, že nebylo možné, aby to byla jiná. Když Pavel dohrál, sám mne oslovil:

„Ani nevím, co jsem to zahrál. Ty se tváříš, jako by se ti to nelíbilo, nebo co. Nebo už jsi to někdy slyšel a já to hraju blbě, vid’?“

Po chvíli, když jsem stále mlčel, se zeptal:

„Znáš to?“

„To víš, že to zná,“ odpověděla za mne moje máma.

„Mami, co tady děláš?“

„Vzbudila mne ta zahrnaná písnička, nemohla jsem to přeslechnout. Nějaké vnitřní tušení mi asi něco říkalo už před spaním, a tak jsem usnula jen lehce. Pavle, kde ses tuhle skladbu naučil?“

„Jak jsem už řekl Petrovi, sám nevím.“

„Jsi opravdu záhadná osobnost, Pavle. Jdu si lehnout, a vy mazejte taky.“

„Já už jdu. Tak dobrou, Pavle.“

„Nashle zejtra,“ odpověděl Pavel na moje rozloučení.

Já jsem usnul takřka hned, ale máma, ta dlouho nemohla podlehnout spánku. Přemýšlela nad tím, jak je možné to, že Pavel umí na kytaru zahrát věci, které nikdy neslyšel. „Nebo si snad vymýšlí?“ kladla si v duchu otázku moje máma, „třeba to všechno zná už z dřívějšíka a jen kdoví proč předstírá, že netuší, co vlastně hraje. Kdyby to bylo za komoušů, měla bych strach, že je to agent estébé, ví toho nějak podezřele moc.“ Pak se podívala na jeho tvář a zastyděla se za své pochyby. „Určitě to tak není,“ odpovídala sama sobě, „je to čestný muž, nemá ve zvyku podvádět. Jeho oči nelžou, komu bych měla už věřit jinému.“ Pavel byl také vzhůru, ale nedával to znát. V tu dobu už spával po mámině boku a slyšel tedy její neklidné převalování a občasný útržkovitý samomluvný tichý rozhovor, ale nechtěl do toho zasahovat a nechal volně plynout myšlenky mé mámy do ticha, až nad ránem usnula. Pak zabral i Pavel.

Pavel opravdu nelže, Jano, ani teď, ani nikdy jindy. V tomhle je jako já. tím, že jsem jako malej kluk chodil do skautu, jsem získal úctu k pravdě a poctivosti. A Pavel je mi v tomhle velice blízký, stejně jako tou láskou k přírodě. Vlastně mne teď jedna moje dávná veliká lež napadá - ale nebylo to lhaní v tom špatném slova smyslu, šlo o takovou recesi. Ještě v dobách grafárny mne napadlo vyzkoušet, jak vznikají a jak se šíří fámy. Kam jsem přišel, tam jsem trousil řeči o tom, že se chystá na Strahov koncert Zeppelinů. A netrvalo dlouho, a už jsem slyšel, jak si o tom co chvíli docela cizí lidi povídají v hospodě nebo na stanici tramvaje, vrchol všeho byl, že se našli vykukové, kteří na tuhle mnou vymyšlenou akci začali na černém trhu prodávat lístky. Co mně dneska těší, tak to je to, že tahle moje, tenkrát tak absurd-

ní myšlenka - koncert rockový kapely na svatostánku určeným poskakovaním spartakiádníkům, masově opěvujícím stranu a vládu - je dneska běžnou skutečností. Škoda jen, že Bonham je dávno na pravdě boží, to by tu určitě zahráli i Zeppelini, ale to, že byl Petr s Pavlem na Strahově na Stounech, to je jen zadosti- učinění mým tehdy tak bláznivým představám.

Ráno jsem se vzbudil jako první asi v sedm hodin. Vstal jsem a nasoukal se do čistě připraveného oblečení, načež jsem se rozhodl, že udělám Pavlovi a mámě snídani. Dal jsem smažit slaninu, zalil ji vajíčkem a uvařil jsem tři kafe - pro mne, pro Pavla a pro mámu. Zatímco vřící káva pomalu chladla a vajíčka se slaninou se dopékala na vypnutém hořáku na stále žhavé pánvi, přemýšlel jsem o tom, že Pavel je mi vlastně takovým novým tátou, a také jsem se mu to chystal říct hned ten den, jak jen bude příležitost. Pavel se právě v tu chvíli vzbudil - možná ho z pelechu vytáhla ta vůně slaniny a připomněla mu vandrácká léta, bez dlouhého zevlování vstal a oblékl se. Ledva přišel svěžím krokem do kuchyně a usedl ke stolu, řekl jsem mu:

„Pavle, víš, ty jsi mi vlastně takovým novým tátou, dovol, abych tě tak bral. Našel sis kvůli nám znova místo v reklamní agentuře, kterou už skoro vedeš a máš tam slušnej plat, koupils mi jako překvapení vlastní elektrickou kytaru, Stratocastra od Jacksona, žádnou levnou Jolanu. Děláš pro mě víc než musíš. K tomu jsi mi sehnal i kombo Marshalla a pěkněj koženéj popruh. A to není zdaleka všechno, taky mám od tebe multiefekt Boss, kvákadlo a další potřebný věci. Moc si tě vážím, stejně jako toho, co pro mě tak obětavě děláš. I mámě koupíš, nač si vzpomene, a to přitom co si budeme povídat, ty ženský pořád údajně nezbytně potřebujou samý pěkný voloviny. Ale zkus mi říct, cos udělal za tu dobu pro sebe? Nic, prostě vůbec nic. Ani sis nekoupil novou kytaru, máš pořád tu samou odrbanou letitou španělu, s kterou ses toulal po lesích.“

„Jsem rád, že ve mně nacházíš svýho druhýho tátu. Vůbec se mně neptej na dovolení, jestli mne můžeš tak vnímat. Těší mně to a zahání tu nezahnatelnou bolest tý dávný ztráty. Kdybys viděl, jak byl šťastnej, když jsem ti toho Strata přivez do Motola, tak bys chápal, proč to dělám. A neboj se, mám v bazaru vyhlídnutou pěknou kytaru - Gibsona SG, Ibanezovskou kopii, a taky kombo Peavey.“

Chtěl jsem říct, proč zrovna z bazaru, ale pak jsem se zasekl - Gibsona, ještě k tomu SG a zesilovač Peaveye. „To snad není možný“, pomyslel jsem si v tu chvíli a nahlas dodal:

„Na to hrál můj táta a měl i stejnej aparát. Pavle, víš, že na stejnou kytaru hrál i můj táta?“

„Ne, vůbec to nevím, ale jak jsem si v tom bazaru s kytarama zkoušel různý nástroje, tak nejlíp hrálo právě to esgécčko a nejlepší zvuk mi připadal v kombinaci s Peaveyem. Prostě mě to oslovilo.“

Máma to neslyšela, ještě spala. Pak se ale vzbudila a i ona přišla do kuchyně a spolu sní jsme snědli snídani, při které Pavel vypověděl svůj úmysl ohledně kytary a aparátu. Máma zrovna pila kafe a v tu chvíli se málem udusila. Nic však neříkala, ale Pavel poznal, co ji tak zarazilo - zůstal však zticha. Máma v tu chvíli jen mlčky přemítala. Svěřila se mi již dřív, že již nějakou dobu začíná věřit v něco nadpozemského, nebyl to však ani Bůh, ani Alláh, ani Višna či Krišna, ani dobrotivý Buddha, nevěřila ani v hinduismus ani v satanismus, ani v džinnismus, neuctívala dávné řecké či římské bohy, nevzývala duchy Indiánů, Egyptanů, Mezopotámců či Galů nebo Germánů, věřila v to, že určitě existují nějaké vyšší síly, které dovolují člověku již zesnulému se nějak znovu projevit i po smrti. Právě to, co tak často zažívala s Pavlem, ji v tom utvrzovalo. Znal tolik věcí o tátovi, které nikdo než ona nebo on sám nemohli znát, a jinak než naprosto neuvěřitelnou teorií věčnosti ducha si to máma nedokázala vyložit. Jednou dokonce Pavel při večeři řekl:

„Ten Ludva Motýl, to byl ale frajer a správnej chlap. A jak se pak dal k chlupatejm.“

Máma se nikdy před Pavlem nezmínila o Ludvovi, řekla mu pouze okrajově, že jeden sestřák ji pouštěl za Petrem do Bohnic na pavilon.

Den uplynul rychle jako voda a hodinová ručička se přiblížila k čtvrté hodině - byl nejvyšší čas vyrazit zpět do Motola. Pavel měl sice řidičák, ale po té nehodě, co se stala jeho ženě, již nechtěl nést odpovědnost za řízení auta, a tak jsme jeli městskou hromadnou dopravou. Dorazili jsme do Motola něco před půl

šestou, a tak jsme ještě chvíli poseděli před vstupem do ústavu. Pak se ale přiblížila ta zlá hodina a já musel zase nastoupit k odloučení od blízkých - musel jsem čekat zase až do středy, až budou znovu návštěvy. Z propustky o něco později než já se vrátila nedlouho po mém příchodu Lucka Školnická. Byla to holka, která se mi líbila, ale já jsem nikdy neměl tu odvahu jí to někdy jen zkusit říct. Toho večera však přišla sama ke mně do pokoje a řekla mi:

„Petře, já tě miluju.“

Chvíli jsem mlčel a pak jsem odpověděl:

„Já tebe taky, ale nikdy jsem si netrouf ti to říct.“

Ten večer jsem se poprvé políbil s dívkou - nikdy předtím jsem to nedělal, byl jsem nezkušený a nešlo mi to, ale Lucka taky, a tak jsme se oba smáli.

O den později se mi zdál strašlivý sen. Lezli jsme s tátou po mně známých skalách v Chorvatsku, kde jsme s mámou několikrát byli ještě před tím, než jsem se dostal do Motola. Nikdy jsem sice tátu nepoznal, znal jsem ho než z vyprávění a fotek, ale i přesto byl sen tak živý, že jsem si myslel, že jsem tam s tátou skutečně také někdy byl. Možná že se se mnou spojil svým kdesi v neznámu bloudícím duchem. Lezli jsme nahoru, viděli jsme odtamtud pod sebou z bezmála ptačí výše zelenavě azurovou vodu Jaderského moře v zátocce jménem Zračce na ostrově Hvar. Byl to krásný ostrov, jeden z nejkrásnějších ostrovů světa, a strašně rád jsem tam jezdil. Nikdy jsem však neměl možnost se tam podívat s tátou, ač bych to převelice chtěl. V tom snu jsme s taťkou přeskakovali sem tam z kamene na kámen, přidržovali se keřů a mladých stromků, stoupající stále výš a výš, až jsme stanuli až nahoře na vrcholu žárem slunce rozžhavené skály. Viděl jsem najednou, jak je zátoka ve skutečnosti malá, a ten malý modrobílý bod - rybářská bárka v ní ukotvená a snad už desítky let nepoužívaná, se v ní vyjímá tak krásně, že ani není možno více si představit. Kamenný domek se střechou z břidlice na kraji zátoky obklopovala malá vinice. Tam jsem chodíval lovit a fotografovat hmyz. Na hroznech přistávali motýli a pokoušeli se vysát lahodnou tekutinu z dužiny plodu, avšak jejich sosáčky byly příliš slabé. V prasklinách zralých fíků, ať už byly červené či zelené, bývali zalezlí velcí kovově zeleně zbarvení zlatohlávci a chrousti a společně si libovali v tom sladkém království. Fíky rostly na skalách dívoce, a tak jsem během stoupaní brouky obratně vyndával ze skulin a dával je do smrtičky. Když jsme dosáhli úplného vrcholku a již jsme chtěli opět začít slézat dolů, pohlédl jsem na brouky, jak se bezmocně mlátí v octanovém sevření, a tu jsem viděl v jejich tvářích tvář moji a tátovu. Vtom se pod námi skály utrhly, začaly se sesouvat do moře a na kamenitý břeh a my jsme padali dolů k břehům oné malebné zátoky a nakonec byli zasypáni horou kamene. Viděl jsem před svým skolem dvě mně známé tváře, do kterých bych to nikdy neřekl, jak se smály a byly velice potěšeny tímto naším neštěstím a naší smrtí.

VI. Velké překvapení

Byl jsem Motole ještě asi dalších čtrnáct dní, během nichž jsem se velice sblížil s Luckou. Někdy jsme ale měli každý jiný program a já se jí nemohl dočkat. Byly to nekonečné chvíle, dlouhé čekání střídané prázdným nicneděláním. Z nudy jsem v těch chvílích chodil chodbou sem a tam a zjistil jsem přitom, že má přesně dvadadvacet kroků. Lucku potom odstěhovali na oddělení, kde kdysi pobýval můj zachránce a přítel Jarda Křtitel, takže jsme se mohli vídat už ne tak často. V tu dobu jsem už uměl docela obstojně hrát na kytaru a tak jsem složil jednu písničku. Jmenovala se Hvězda naděje, měla pojednávat o mé touze a složená byla pod inspirací světla Antarese, mé oblíbené hvězdy, kterou jsem přes mřížoví v okně viděl za jasných nocí na jarní obloze. Skládal jsem ji, sedě na stole s kytarou v ruce u otevřeného okna a hledě na tu hvězdu. Toto je její text:

*Tmou nad hlavou mou
nás provází té hvězdy jas
spánek přichází
a tíha zlá už spadla z nás*

*Co bude zítra, co bylo včera, co bude dnes co pozítří?
Otázek roje hlavou mi krouží, co bude za rok, dva či tři
v tepotu srdce vesmírnou dálkou myšlenky volně cestují
sílu mi dává ta hvězda jasná, ta hvězda věčných nadějí*

*Září do noci
ta hvězda má, ta hvězda snů
sním a poznat smím
co čekat mám od příštích dnů*

*Tisíce spojů mozkové kůry, bázeň, strach tíseň, dávný spleen
zloba a vášeň, nenávisť láska, posmrtná maska, černý stín
zrození, zánik, věčnost a spása, co bude potom, zoufání
světlo té hvězdy zlé můry noční, zlé skutky světa zahání*

Asi tři dny nato - o dvě hodiny dřív, než byly návštěvy, přišla máma s Pavlem, provázena také jeho maminkou. Předtím ke mně přiletěl Malíček a zeptal se mne:

„Myslíš, že by bylo vhodné, abys odešel dřív?“

Vůbec jsem nevěděl, o čem mluví, byl jsem navíc ponořen do knížky s příběhem Mc Murphyho, a tak jsem nesoustředěně odpověděl, že nevím. Za chvíli jsem se dozvěděl, proč byl tak překvapený. Moje máma totiž podepsala revers a já měl odejít do domácího léčení s občasným docházením na Ondrov, což bylo denní psychoterapeutické sanatorium. V tu dobu jsem již byl docela v pohodě. Vlastně posledních několik týdnů jsem již neměl takřka žádné příznaky své nemoci. Rozloučil jsem se s Luckou, vzal si na ni telefon a adresu a slíbil jsem jí, že se ozvu - stejně ji měli druhý den propustit. Malíček všelijak prodlužoval můj odchod, ale stejně jsme za dvě hodiny dorazili na Ondrov, kam jsem se měl dostavit co nejdřív po propuštění za novým ošetřujícím lékařem, panem primářem Martinem Jarolímem. Čekal jsem tam asi hodinu a mezitím jsem pletl náramek z tenkých bavlnek. Naučila mě to jedna kamarádka z Motola z jiného oddělení. Byly to takové hippie náramky s různými vzory. Sice jsem ještě nebyl tak zběhlý, sem tam jsem nějaký uzlík udělal blbě, ale i přesto se mi dařilo. Pak se otevřely asi již postě dveře sesterny a já jsem byl vyzván ke vstupu hubeným mužem s dlouhými vlasy, krátkými vousy a brýlemi podobnými těm, které nosil Lennon. Měl podivný hlas, takový zvláštní, nedokázal bych ho napodobit. Šla se mnou i máma, „babička“ a Pavel. Když za námi zaklaply dveře primářovy ordinace, nevstoupil jsem do nějaké bílé místnosti z kýčovitými obrázky na stěně, jak jsem očekával. Jeho ordinace byla krásně vyzdobena všelijakými malbami od bývalých i současných pacientů či pohledů pro něj z ciziny i z tuzemska. Byl tam několikrát nakreslen i on sám, a jeho tvář na mne hleděla i z některých fotografií - jak mi řekl, byly z pobytů v přírodě se sanatoriem. Když jsem se usadil do křesla, zeptal se mne Jarolím, jestli mi má vykat, nebo mi může tykat. Řekl jsem mu, aby mi tykal, ale on to nerespektoval, vlastně ta otázka byla k ničemu - rovnou mi vykal. Pak mi nabídl všelijaké skupiny a různé programy skoro každý den kromě pátku, soboty a neděle. To mi přesně vyhovovalo, o víkendy jsme mohli jezdit na chalupu. Prostě žádný zajebaný Motol.

Asi za týden jsem zavolaal Luce do Králíkova k její tetě, u níž bydlela, protože vlastní máma ji nesnášela a stejně tak ona ji. Zvedla to její teta s pištivým, avšak jinak docela příjemných hlasem.

„Kyselová, prosím?“

„Dobrý den,“ řekl jsem po chvíli já, „já se jmenuju Petr Kajnar a jsem přítel vaší Lucky, mohl bych s ní chvíli mluvit?“

„Tak to jsi ty, ten vlasatý a hodný hoch Petr? Samozřejmě, že ti Lucku předám.“

Slyšel jsem, jak Kyselová říká Luce:

„Volá ti Petr.“

„Jakej?“ optala se ona.

„Ten z Prahy.“

„Ježiš.“

„Školnická, prosím,“ řekla pak do telefonu otráveným hlasem.

„Ahoj Lucinko, to jsem já.“

„Co je? Co chceš?“ řekla nevrle.

„Ty máš špatnou náladu, že jo?“ zeptal jsem se.

„Ne, jenom tě zrovna nechci slyšet!“

„Proč?“

„Protože tě nesnáším a už tě nemiluju!“ vzkřikla a zavěsila telefon.

Nevěděl jsem, co mám dělat. Dal jsem se do pláče a máma i Pavel mne chlácholili, avšak nepomáhalo to. Pak jsem tam asi za dva dny volal znovu, ale Lucka už se mnou nechtěla ani mluvit. Poznal jsem, že mému prvnímu vztahu, který netrval příliš dlouho, odzvonilo umíráčkem neopětování.

Smířil jsem se s tím celkem rychle a asi po půlroce docházení na Ondrov jsem nastoupil do takzvaného velkého denního programu. Předtím jsem chodil na malý, který byl každé úterý a čtvrtek od jedné do pěti - při jedné části se něco promítalo, při druhé se mluvilo. Do velkého programu jsem nastoupil, neboť v poslední době se u mě zase začaly objevovat mé staré problémy - nejhorším byly hlasy, nejčastěji jsem slyšel ďáblova poskoka Azaziela z Bulgakovova Mistra a Markétky, který mi našeptával: „Je načase, je načase...“ a co tím ten zmetek myslel, si raději nechci znovu připomínat. Stačí, že mám jako věčnou památku hluboké jizvy od žiletky na obou pažích, kdy jsem podlehl jeho žadonění a nakrátko se splněním jeho tužby zbavil jeho nesnesitelného dotírání. Hlasy mi také říkaly, ať krom sebe zabiju mámu, nevlastní babičku a Pavla, ale nikdy jsem tomu nepodlehl.

Pak, po skončení programu, jsem si našel čas na to, abych se podle svého slibu stavil za Jardou Křtitelem u něj doma a opět se podíval do Zámku za svými bývalými spolužáky. Vstoupil jsem do naší staré třídy, která byla stále v té samé místnosti, jako když jsem tam ještě loni chodil. Přišel jsem při začátku vyučování a všichni žáci ještě nebyli ve třídě. Hned po mně dorazil kluk, kterého jsem neznal. Byl jsem původně nejvyšší ze třídy, ale on byl kupodivu ještě vyšší než já. Zeptal jsem se Vítka Slováka, vedle kterého jsem seděl:

„Prosím tě, kdo to je?“

„To je novejš kus - Roman Brzlík,“ odpověděl Vítek.

Tak to je teda dobrý. Když slyším to jméno, tak si hned vzpomínám na to, jak jednou s kamarádem Jindrou, když už mi bylo asi dvacet, a máma mi přinesla zmražený vepřový brzlík, jsme se pokoušeli tuhle pochoutku upravit. Prý to má být pravý labužnický zážitek, vrchol kulinářství, klenot gastronomie. Dali jsme tedy ten kus zmrzlého masa do trouby a pozorovali, jak se peče. Postupně se rozpadalo a měnilo se v jakési malé kousky bledé barvy. Když se konečně „maso“ dopeklo, vyndali jsme brzlík na talíře a začali jsem tu neurčitou hmotu s marně potlačovaným přemáháním jíst. Snědli jsme všechno, ale během konzumace nám počalo vrtat hlavou, kde vlastně ten brzlík leží a co je to vůbec za svinstvo. Ale hlad je nejlepší kuchař a po brzlíku se nakonec jen zaprášilo. Naše pochybnosti ale v nás hlodaly dál, jak červ v hnijící mršině sraženého ježka u silnice. Jindra vyrazil k domovu a mně nad prázdným pekáčem došlo, že to bylo neskutečně hnusný a bylo mi po tom tak blbě, že jsem hodil vydatnou šavli s tím vzácným pokrmem rovnou do záchodový mísy. Druhej den jsem volal Jindrovi, protože jsem si našel v encyklopedii, kde fakt ten brzlík leží - tedy ten můj ležel v míse, a Jindrův skončil na Palmovce, dvě stanice tramvaji pod mým bydlištěm, jelikož Jindra vrhnul asi v stejnou chvíli jako já, nucen opustit pohodlí vozu MHD a potupně rvát do noci při dávení. Ten brzík nakonec nebyl nakonec tak hnusnej, ale když v našich představách trumfnul bejčí žlázy, mozeček i slezinu, musel prostě ven.

To mi taky připomíná, jak jsme zase jindy jednou u mne doma hodovali s Vládou Štikou, byl to ten bubeník z počátků mý hudební kariéry. Byl jsme předtím na houbách v lese a nasbíral jsme mimo jinýho

spoustu nepravějch lanýžů, neboli pestřců dubových. Štika ke mně přišel náhodou - poslali ho, aby mi opravil nahlášenou závadu na telefonu, začali jsme kecat o muzice, dali nějaký to pivko, koštli pár sklenek domácího vína, až jsme dostali hlad. Navařil jsem tedy, snědli jsme polívku i smaženici a všechny možný jiný úpravy hub a přiotrávili jsme se tím tak, že jsme blili bok po boku do jedny mísy hned krátce po hodování, během něhož jsme si dohodli budoucí hudební spolupráci. Pak jsem pro předchůdce Slepýho psa složil Štikovi věnovanou písničku, ve který se zpívalo: „nes na stůl flašku vína, trnky či rejžový,“ a o sloku dál zase „...dej bacha na lanýže, ať nejsi koženej...“.

„Je to pěkněj čurák,“ pokračoval v řeči Vítek, „je to takovej debil. Furt má blbý kecý a narážky a poznámky, který vůbec nejsou vtipný, ale on si myslí, že jo, je to prostě blb.“

Zůstal jsem tam asi dvě hodiny a pak jsem šel domů. Tu jsem tam uviděl Pavla s elektrickou kytarou - hrál akordy nějaké mně neznámé písničky. Pavel mne taky zahlédl, přestal hrát a zeptal se mne:

„Líbí se ti to?“

„Jo, líbí.“

„Ještě jsi neslyšel všechno, něco tomu chybělo,“ řekl pak Pavel.

„A copak?“ otázal jsem se já.

„Má to bejt písnička o pavilonu osm, o Motole, kde jsi ležel, ale nevím, jak se ti bude líbit ten text, co jsem zplodil. Složil jsem ho podle toho, cos mi vyprávěl, poslouvej,“ Pavel se na chvíli odmlčel a pak, listuje v hromadě papírů, začal hrát a k tomu zpívat:

*Tam na kraji města, města sta věží
ponurý pavilon číslo osm se krčí
za plotem drátěným v nemocniční šedi
ten domov bláznů a ztracených duší*

*Šlápěje nudy, bolesti a beznaděje
dvacet dva tam a stejně tak zpět
věčné světlo nedůvěry mihotavě se chvěje
pavilon šilenců je prazvláštní svět*

*Velká sestra je muž, leb holou si mastí
nářek: „Chci domů!“ to v koutě dítě skučí
pod okny zahrada - ne však pozemských slastí
spíš předsálí neráje, ta vidina mne mučí*

*Poznávám prázdnotu, samotu i přátele
chladné nenávisti i lásky žhavé cítím doteky
věčný masturbátor sápe se mi po těle
smiluj se Bože, nechť není to navěky*

*Žár plamene navečer, ta síla nezměrná
hlasy a stíny, ohni se mnou pojď
již náruč otvírá ta tlama pekelná
vtom mysl procitá, než pohlí mne kouř*

*Zlé můry noci i za dne útočí
vidím se, jak stoupám k vrcholům skal
když pak smrti vstríc řítím se z úbočí
smích známých tváří radostně to přivítal*

*Bezcitné stíny noří dýky do zmoženého těla
vždyť to jsem já - to poznání mnou otřese
neodbytné povely mne ovládají zcela
to Azazel šeptá „Je na čase...“*

*Nadchází okamžik radosti a štěstí
„domů!“ to slovo již není jen pouhý sen
s jizvami na těle i na duši to snad bude lehčí
tam kde s láskou zpátky opět vítán jsem*

„Pavle, ty jsi neskutečněj, vždyť to je text všech textů. Máš tam zachycený všechno, i to, jak jsem chtěl skočit do ohně po vzoru táty, ač to v tu dobu nebylo touhou přiblížit se mu. Máš tam o berušce, o tom malým světle na pokoji, máš tam toho zachyceného tolik, na co nikdy nezapomenu. A to, jak si ho tam jeden kluk pořád honil, to je zas jak přímo z tátových zkušeností. Je tam o té zahradě, která byla malá a plná velký nudy, je tam o té přiblblý chodbě. Dals tam i ty stíny, no prostě neskutečný. Jako bys tou cvokárnou sám prošel. Vymyslel jsi text, za jakej by se nemusel stydět ani můj táta.“

„Ale doopravdy, počkejte chvíli,“ pronesla pak máma, která před chvílí přišla. Pak se asi na čtvrt hodiny vytratila a za chvíli se vrátila se starou páskou. Pak pokračovala ve své řeči:

„Mám pro vás něco, Pavle, jmenuje se to Chvála bláznovství a je to písnička, která, jak už název napovídá, má s tou tvojí něco společného. Teď ji pustím, poslouchej!“

A do ticha místnosti zazněly tesklivé tóny kytary a pak ponurou muziku prořízl tátův výrazný hlas:

*Blaze je bláznovi, hraje si v koutě
a nic mu vůbec nevadí
v hlavě kde prázdno je
nic se nehrouť
zklamání světa nebolí*

*Krutě je krutě, co hlavou svoji
nedělní oběd zaplatí
Bědně je bedně, co nakopne ji
ten komu v cestě překáží*

*K pláči je hráči, který už dohrál
tu hru co začla zrozením
Tíseň je píseň, co nápěv nemá
a přesto často v každém zní*

*Chtěl bys bláznem být
z písku stavět hrad
bez starosti žít
pravdu nehledat
hlavu prázdnou mít
za ruku se vést
osudu vstříc jít
smíchu náruč nést*

*Na špalek jak na polštář hlavu dát
být nakopnut a tomu se smát
do hrobu lehnout s radostí
zpívat na bláznů slavnosti*

*Chtěl jsi bláznem být
přiliv hrad ti vzal
bez lásky jsi žil
za pravdu lež bral
v prázdné hlavě tma
zavedli tě v past
blázna úděl máš
ve pláči smích zhas*

*Jakpak je bláznovi, krčí se v koutě
a nic ho vůbec nebaví
prázdnou samoty
všechno se hroutí
se světem těžce zápolí*

„To je krásná písnička,“ s povzdechem poznamenal Pavel, „taková trochu smutná a pravdivá. To složil Petr, vid’? Mně je přitom nějak povědomá.“

„Ano, to složil Petr,“ odpověděla máma, je to dost neznámá písnička, znali ji jen ti, kteří byli s ním na pětadvacítce a já, jinak nikdo. Ani dosud malý Petr. Nahrál to jen jako demáč na magneták.“

„Proč jsi mi tu písničku ještě nikdy nepustila?“ zeptal jsem se jí.

„Působila na mne moc depresivně, nechtěla jsem ti ji pouštět,“ odpověděla máma a pak však záhy zavedla řeč jinam:

„Ta tvoje písnička, Pavle, ten Pavilon číslo osm, je doopravdy pěkná, zahraj ji ještě jednou, prosím. Ráda bych to slyšela celé.“

„Počkej, donesu si kytaru a kombo a budu hrát s tebou.“

„Dobrá, přines to.“

Odešel jsem a zanedlouho jsem se vrátil s futrálem a Marshall kombem. Zapojil jsem kombo do sítě, kroucenou šňůrou do něj připojil kytaru a když Pavel začal hrát začáteční akordy, úplně v pohodě jsem se chytal v docela složitých sólech a doprovázel jsem tak Pavla při jeho hře. Zpíval jsem podle papíru, který ležel před námi, a celou písničku jsem zakončil zuřivým rychlým sólem.

Ještě toho dne jsme začali písničku nahrávat na čtyřstopák, který si Pavel pořídil, když jsem pobýval v Motole. Trvalo asi tři dny, než jsme písničku celou nahráli a pak přišla ta krásná chvíle - Pavel si vzal dvouměsíční dovolenou a jeli jsme na chalupu. Vzali jsem naše malé „studio“ a rozhodli jsem se, že budeme skládat a nahrávat o prázdninách nové písničky.

Přijeli jsme do Číslové kolem půl deváté ráno a vyrazili jsme směrem na chalupu k Mlčicím. U hospody jsme potkali starou Machovou, věčně ometající u cesty, aby jí nic neuniklo. Byla překvapena, že jsem přijel ve všední den, místo až na víkend. Hned se vyptávala, jak to je možné, že tu jsem tak brzo. Nevěděla, že jsem byl v blázinci, a tak jsme jí pouze řekli, že mne už z nemocnice propustili a musím si nějaký čas orazit, abych nabral sil - což byla ostatně i pravda. Zamířili jsme do mně milých míst na chalupu, kterou jsem měl strašně rád.

Pavel toho dne prozkoumal vlhký sklep a zjistil, že je v něm spousta starých demižónů na výrobu vína. Vtom mu v očích zaplály ohníčky a řekl:

„Vino jsem si taky často vyráběl, když jsem byl mladší. Uděláme si nějaký? Co ty na to, Petře?“

„To by mě zajímalo, jak se to dělá. Ale z čeho je vhodné dělat ho teď?“

„Škoda že není lipový květ, ten vykvasí hodně rychle, víno z něj se dá se pít už za čtrnáct dní. Uděláme ho ale z květů bezu, těch je teď všude plno.“

„Hned je jdu nasbírat, vím, kde jich je hodně.“

„Půjdu s tebou, aspoň nám to půjde rychlejc.“

Vyrazili jsem směrem k místům za vesnicí, kde rostlo hodně bezů. Byly voňavými bělosněžnými jemně nažloutlými květy jen obsypány, takže to vypadalo, jako by celý keř byl zasněžený. Natrhali jsme potřebné množství květů a nacpali je do padesátilitrového demižónu. Pavel koupil u Machové v krámě kvasinky, nechal je vzejít a pak je vlil ke květům, vše zalil vodou a přilil cukerný roztok. Hrdlo uzavřel korkovou zátkou s provléknutou tenkou hadičkou, z níž při kvašení utíkal vzduch. Unikání kontroloval tím, že vyčnívající konec dlouhé hadičky vstrčil do flašky s vodou, čímž se zamezilo přístupu venkovního vzduchu do demižónu. Hned druhý den bylo možno vidět čas od času utíkat první bublinky.

Asi za týden jsme jeli do Písku, do hlavního města našeho okresu. Vypravili jsme se tam za účelem něco nakoupit. Šli jsme zrovna po přechodu kolem parkoviště a nějaký zbohatlej buran slepě couval a málem nás porazil. K tomu nám navíc potom drze nadával a tykal nám, ještě byl i tak oprsklej, že na Pavla plivnul otevřeným okénkem. Cítil se jak king v tom svém nametalizovaném fáru, proti nám, ubohejm přešlapovačům, ale zacejtil, že to asi přehnal a vyrazil od přechodu jak splašený. Nedojel ale daleko - po pár metrech ho zarazila červená na světlech na křižovatce. Pavel ho rychle doběhnul, do ruky vzal velkou dlažební kostku, neboť zrovna v těch místech dělníci opravovali chodník, a řekl tomu namyšlenému týpkovi:

„Tak co, ty zmrde, co to mělo znamenat? Nebylo namístě se raději omluvit?“

„Drž hubu, opice zarostlá,“ vzkřikl muž.

„Tak tos přehnal!“

Pavel se rozmáchnul a pohlédl s napřaženou kamenem ozbrojenou rukou na chróm se blyštící postranní zpětný zrcátko. Než však udělal to, co následovalo, zeptal se chlapíka:

„Máte to zrcátko v pořádku, že jste do něj nekoukal? Mně se zdá, že ne!“

A jedním úderem kamene rozbil zrcátko na mnoho kousků a ještě ho pak utrl.

„A zadní sklo máte v pořádku? Asi je přes něj špatně vidět.“

A náš ochránce se znovu rozpráhnul a zasáhl zadní sklo, na němž se objevil ohromný pavouk. Pak přistoupil přímo k dosud stále otevřenému okýnku a zeptal se ještě před chvílí zpupně nadutého povýšence:

„A co hlavu, tu máte v pořádku?!“ a výhružně pozdvihnul kámen, „tak už tedy nestůj a jed, máš dávno zelenou!“

Muž se vzlykáním nad svým přepychovým vozem odejel. Ani to nebyl písečák, byl to nějaký znojemák.

Tak tohle mi připomíná mojí podobnou příhodu s jedním motorizovaným dědkem v rádiovce. To jsem jednou řídil kamarádovo auto - samozřejmě bez papírů, ty jsem neměl, ale musel jsem ho rychle dopravit na pohotovost, tak jsme si s tím nedělal dvakrát hlavu. A když už jsme se vraceli, tak na křižovatce hned kousek od polikliniky mi rovnou z vedlejší vjel do cesty nějaký dědek v trabantu a já jsem se s ním málem sčuchnul. Ten dědek, taky místo aby alespoň náznakem dal najevo pochybení, místo toho vylezl, začal nadávat a navíc kolem sebe mával takovou špacírkou, až nakonec s ní začal mlátit do střechy kamarádova auta. Vyskočil jsem z vozu, vyrval mu tu hůl, zlomil ji o koleno a hodil mu ji do toho plastického vozu. Prd'ola jen tupě zíral, nastoupil pokorně do traboše a už nic neříkal. Bylo ale znát, že je na mě pěkně nasranej, nicméně tahle lekce společenského chování na něj zabrala. Pak jsme odjeli každý jiným směrem.

VII. Dospívám

Náš dům byl statistikem prohlášen za nestabilní a byl určen ke zbourání. Většina obyvatel dostala byty někde na Černém mostě, v té hnusné čtvrti, ale někteří, mezi nimiž jsme byli i my, dostali náhradou byty na Jižním městě na Roztylech poblíž lesa. Obdrželi jsem čtyřpokojový byt v nízkém paneláku. Líbilo se mi tam, žili jsme tam asi od mých sedmnácti let. Už jsem ani neměl své duševní problémy a na Ondrov jsem docházel jen zřídkakdy. Bylo mi už devatenáct, Pavel s námi již bydlel dlouho, byl jako skutečný člen naší rodiny, která se navíc rozrostla o nový přírůstek - byla jím malá dívka - moje sestra. Ač byla o mnoho let mladší, tak jsem si spolu - když byla trochu větší, rozuměli a měli jsme se navzájem rádi. Pavel s námi všemi rád jezdil do přírody na chalupu v Mlčicích, ale osud nám nepřál - oheň, ten osudný živel našeho rodu, se po jedné blesků a lomozu hromů plné bouři chopil našeho milovaného majetku rudými jazyky a z naší chaloupky zůstala jen hromada ohořelého kamene. Pavel se rozhodl, že koupíme nějakou jinou chalupu, pokud možno v blízkém okolí Mlčic. Objížděli jsme různé v tom kraji hojně rozseté vesnice a nakonec jsme dorazili do Řepkova. Byla to malá vesnice s asi třiceti stálými obyvateli - nějakí Lojikovi tam prodávali docela velkou chalupu se zahradou. Nejdřív jsme byli poděšeni zanedbaným venkovním vzhledem, oprýskaná žlutavá omítka odhalovala prastaré nánosy běloby i modří, ale pak jsme vstoupili sevřeným průjezdem dovnitř na dvůr a hned se nám tam zalíbilo - se všech stran uzavřený dvůr nabízel vidinu hlubokého soukromí, k lukám otevřená zahrada byla plná starých jabloní i jiného stromoví. Majiteli této malé zemědělské usedlosti jsme se stali hned na začátku prázdnin, mne čekal ještě jeden rok střední novinářské školy. Měl jsem tou dobou mnoho zájmů, muziku, entomologii - o kterou se zajímal i Pavel, a tak jsme spolu starým Zenitem fotili hmyz a pavoukovce; dále astronomii, jíž bych se rád hlouběji zabýval - její studování však nepadalo v úvahu, neboť tam byla hojně potřebná matematika a ta mi odjakživa dvakrát nešla. I o taje vesmíru se také Pavel, můj druhý táta, zajímal. Dokonce mi koupil drahý dalekohled a spoustu potřebné literatury a map. Společně jsme pozorovali, ležíce v trávě na zahradě, za jasných letních nocí ticíhvězdnost Mléčné dráhy, opájeli se východem úplňkové Luny nad lesem a sledovali roje Leonid, meteorů, lidově zvaných padající hvězdy. Uvědomil jsem si, že už mne tak nespívá touha po tátovi, nějak jsem cítil, jako by vlastně byl se mnou a jsem vnímal, že část ho žije přímo ve mně. Ruku v ruce jsme s Pavlem vyhotovovali snímky souhvězdí a zakreslovali krátery spatřené na povrchu Měsíce, měli jsme to štěstí pozorovat takové úkazy, jako zatmění Slunce i Měsíce i přechody planet přes tato tělesa. Dále mé zájmy zabíhaly do všech možných oborů, ale ze všech největší snad byla literatura. Psal jsem fantasy romány, pohádky i povídky z modernějších dob, vypravoval jsem pouštní příběhy v duchu Tisíce a jedné noci, několik let jsem vydával vlastní časopis Země a vesmír. Chtěl jsem původně jít na střední soukromou školu Josefa Štěnického, ale tam jsem ani nezkoušel se dostat, školné tam bylo dost vysoké a nechtěl jsem tak zatěžovat rozpočet naší domácnosti, vlastně už rodiny. Několikrát jsem vyhrál v literárních soutěžích, třeba právě na tomto gymnáziu první místo s touto povídkou:

Nevím, zda tento příspěvek plně uspokojí Vaše očekávání - není to pokrytecká oslava dokonalosti bydlení v panelové zástavbě, ani poděkování různým funkcionářům a organizacím, ani snění o bazénu nebo nákupním středisku, jen smyšlený příběh, z velké části se odehrávající na místech v okolí mého bydliště, která mám rád.

Podivná noc v lese

Té noci uprostřed léta jsem se bezradně převaloval na posteli, nemoha usnout. Bylo to snad dusnem, které mne v mém malém pokojíku v panelové domě obklopovalo, či to snad způsobovaly přes žaluzie prosvícující paprsky půlnoční úplňkové Luny? Tenkrát jsem si na tu otázku nedokázal dát odpověď, a tak, nevěda co se se mnou děje, jsem se i nadále zmítal na lůžku. Tu jsem počal přemýšlet o něčem docela jiném, a to o smyslu své existence. Jaký to vůbec má význam žít? Společnost je zkažená, ve škole mám neustále problémy, rodiče se již nemají rádi a dívka, kterou jsem miloval a stále hluboce miluji, se mne vzdala pro zcela pošetilé důvody. Přemýšlel jsem nad tím, že vlastně nemá žádný smysl můj pobyt na tomto světě, cítil jsem jakési vnitřní znechucení.

„Vždyť jsem v životě nic nedokázal a nikdo si mne neváží. Má vůbec moje existence smysl? Kdo bude oplakávat bezvýznamného mladíka, který v životě ničeho nedosáhl? Možná tak rodiče, ale nevím, ti teď mají tolik starostí, že by si možná ani nevšimli, že jsem zmizel. Asi bude nejlepší svůj život ukončit,“ rozjímal jsem mezi železobetonovými zdmi, kde ještě dozníval v ozvěnách nezapomnění křik manželské hádky.

Posléze jsem vstal z postele, oblékl si narychlo oděv a tiše jsem se vyplížil ze svého pokoje. Mámě, posedlé nesmyslným hubnutím, jsem potmě vzal švihadlo, neboť nic jiného, na čem bych se mohl oběsit, jsem nenašel. Vyšel jsem z bytu, opatrně s pomocí klíče, aby za mnou nehlučně zapadly, zavřel dveře a aniž jsem rozsvítil světla na chodbě, kráčel jsem dolů po schodech k východu. Cestou jsem míjel byty, za jejichž dveřmi jsem slyšel pouze vytí a štěkání psů, kteří ucítili mne a snad i můj úmysl, a někde i spokojené chrápání jejich páničeků, což většinou byli tuctoví lidé, posedlí jen sami sebou. Chodili v údajně moderních oblečcích a mysleli si o sobě, že jsou bůhví co, ale hovno po tom svém miláčkovi sebrat, to je nikdy ani nenapadlo. Viděli se jen sami v sobě, byli tvrdohlaví, pošetilí a panovační. Mysleli si, že ostatní před nimi musí padat na zadek a oslovovat je tituly rázu „pane doktore“ či „vážený profesore“. Když už to nebyli nafoukaní vodiči psů, tak se jednalo o jim podlézající prostáčky, tupější než sekera, již se někdo pokoušel zatnout do kamene, dále o rozličné věčně nespokojené státní zaměstnance, zkosnatělé paní učitelky, pružné asi jako fosilie dinosaura, či nabubřelé špekovité venkovany, přišedší hledat blahobyť do města - zkrátka a dobře, sešla se tu různorodá společnost od nejnižší vrstvy až po tu rádobu nejvyšší, společně se však - leč každý izolovaně, ve své životní buňce Jihoměstské plástve popadající za břicho při duchaprostých estrádách na nejsledovanější televizní stanici.

Potichu jsem se vytratil z domu a zamířil jsem z kopce k lesu. Minul jsem vstup do metra a zamířil po vyšlapané lesní pěšince do míst, kam nikdy nezavítalo moc lidí, do končin, kam jsem rád chodil rozjímat a oddychnout si od všedních starostí. Tenkrát, když jsem tam něco málo po půlnoci kráčel, tak jsem si opět uvědomoval, jak takový les, ač pár minut od panelové civilizace, je místem plným života. Stále tam něco harášilo a kňučelo, sem tam se mžikly fosforeskující lampičky světlušek a z hloubi větvoví zahoukala sova - možná to sýček rozezněl svůj umíráček. Byla to má oblíbená místa, kam nedoléhal ani ruch nedaleké dálnice, oáza klidu a pokory pro toho, kdo po souznění s přírodou touží a váží si jí. Dokráčel jsem až k rozsochatému dubu, jehož haluze se rozvětvovaly jako blesky za zuřivé letní bouře. Právě jsem vyhledal příhodnou větev, jako stvořenou pro svůj čin a počal si uvazovat smyčku, když tu jsem počal vnímat pocit, jaký jsem ještě nikdy nezažil. Okolí se mi počalo ztrácet, mizelo mi před očima a přeměňovalo se v zcela jiné prostředí. Všechny zvuky přírody se vzdalovaly, jako by odlétaly na peřejích mohutného ptáka. Pak se mi před očima pojednou otevřel pohled na zcela jinou krajinu. Uprostřed lesa vyvěral ze země pramen křišťálové vody - znal jsem jej z dřívějších dob, lidé tam chodili čepovat vodu - ale teď to vypadalo na témže místě úplně jinak. Naskýtal se mi pohled na divokou přírodu a ne na civilizovaný les s cestičkami, altánky a spoustou odpadků povalujících se kolem cest jako důkaz lidské nepořádnosti. Plno popadaných stromů porostlých lišejníky, mech měkčí než podušky, převislý baldachýn stínomilných kapradin, hustovětvé ohnízděné keře a mnoho jiných lesních rostlin mne pojednou obklopovalo. Než jsem se stačil rozkoukat, počala se hladina tůň u pramene vlnit a já pohlédl do její temné hlubiny. Spatřil jsem tam tvář nepopsatelně sličné dívky. Dívala se mi přímo do očí a já jsem v pozdrav omámeně pohlédl do jejích průzračných, jako bez mráčeků obloha modrých laskavých zřítelnic. Jak jsme se tak dívali jeden druhému do očí, ona najednou měkce promluvila:

„Co to děláš, proč se chceš zbavit života?“

„Jelikož nemá smysl,“ odvětil jsem, „nemá smysl ani důvod. Proč bych vlastně měl žít, když mne nikdo nemá rád a když je celá společnost zkažená? Ve škole nemám problémy jenom s učením a učiteli, ale také se spolužáky, uhnětenými vesměs z jiného těsta. Cítím se sám na tomto světě. Vysvětlíš mi, ty neznámá, proč bych měl tedy toužit žít? Stejně už zachvilí bude po mně, tak co.“

„Jsem víla tohoto pramene a znám zase spoustu důvodů pro to, proč žít. Vždyť život je tak krásný, tak krátký, ale přesto plný radosti, avšak také i neštěstí a bolesti. Ale nakonec vždy převažuje to dobré. Každ-

dé starosti jednou přejdou a uvidíš, že i tobě bude lépe. Vždyť je mnoho lidí, co tě mají v oblibě. Tak mi vysvětlí, proč říkáš, že tě nikdo nemá rád, je přec tolik lidí, kteří s tě váží pro tvé nadání...“

„Já žádné výjimečné nadání nemám!“

„Ale ano, umíš dobře psát poutavé příběhy plné barev a fantazie, zručně maluješ, pořizuješ zajímavé snímky tvorů lesních i lučních, jakož i krajin oku libých, dokážeš rozeznat struny kytary svou tesklivostí a mnohé další dovednosti ovládáš. Vyznáš se ve zvycích východních kultur a znáš mnoho věcí až z hlubin vesmíru, o kterých ostatní neví takřka nic.“

„Cítím v tvých slovech částečně pravdu, ale zároveň myslím, že se mne snažíš jen uchlácholit. To, co jsi řekla, je možná pravda, ale nikdo si mne kvůli tomu neváží. Jiné hodnoty totiž uznávají mí současníci...“

„Nemluv již nesmysly! Pohlédni pravdivě do zrcadla své duše, tak jaks pohlédl do hladiny tůně!“

Poté se hladina opět rozvlnila a tvář dívky zmizela. Ztěžka jsem vstal, neboť jsem nad studánkou byl po celou dobu skloněný jak věřící před oltářem nejvyššího. Pak jsem viděl sebe sama, kterak v podivné malátnosti začínám klopýtat lesem směrem mně neznámým. Kráčel jsem takto nějakou dobu, zdoláváje rokle a strmé kopce, až jsem došel na skálu řídcce porostlou několika stromy, na níž se tyčil honosný hrad. Znal jsem to místo z dřívějška, jednalo se o Václavův hrádek, avšak tentokrát vypadal zcela jinak, než jsem jej pamatoval. Nebyla to zřícenina, ale honosná a důstojně působící stavba. Na místě, kde jsem na jaře našel v puklině mezi vlhkými kameny neskutečně velkou ropuchu, již jsem přisoudil roli strážkyně tajemství rozvalin, se dnes tyčila honosná hlavní brána. Vstoupil jsem tudy dovnitř bez problémů, neboť strážci byli chmurně ponuří a pustili mne bez zdoluhavého vypyávání. Když jsem se jich optal, co se děje, že tolik smutku a tak málo ostražitosti z nich čiší, odvĕtili bolestně, že král umírá. Procházel jsem posléze komnatami, až jsem došel do té, kde ležel sám umírající Václav, král země české. Nikdo u něho nepobýval, ni stráž, ni lékař, ni nikdo z blízkých - ležel v honosném loži úplně sám.

„Kdo jsi?“ optal se mne, když zahlédl, jak vstupuji do místnosti „a proč ku mně jal ses přijít?“

„Jsem smutný mladík z dob, které nastanou dlouho po tvé smrti, a přicházím, jelikož jsem se rozhodl zabít a jakási podivná síla, jež se mne v okamžik činu zmocnila, vedla mé kroky hloubí lesa až k tobě, též na prahu smrti stojícímu.“

„A proč ses chtěl zbavit života?“

Vypověděl jsem své důvody, a když je král vyslechl, pravil slabým, leč vznešeným hlasem:

„Statný jinochu, jest zcela zbytečno, by vlastního života jal ses zbavovati. Já sice nerozumím všemu, co tebe trápi, leč věř, že zabíjeti se kvůli ženám a hlupcům jest to nejhorší, co může člověk udĕlati. Vskutku mi důvěřuj. Měl jsem přítele, který taktéž se chtěl pro ženu zabít, avšak nakonec to neučinil, neboť jsem jej přemluvil. A ted' budu přemlouvati i tebe. Nedĕlej to, co usmysliti jsi se jal, jest to zbytečné, marnosti plné a bez návratu. Já, když nyní umírám, tak pocituji, že nejlepší a správná jest toliko přirozená smrt. Mnoho násilí jsem spatřil za čas svého panování, potoky krve šumĕly ve splavech za bitevní vřavy, na tucty hlav zřel jsem utnout popravčích. Také jsem se dokonce chtěl kdysi zabít vlastní rukou, neboť mě tísnil žal a pochybnosti, avšak nakonec jsem to zavrhl, neboť jsem pochopil podstatu a smysl života. Také jsem pocitoval velké znechucení ze světa jako ty, leč hlavnĕ ze sebe samotného, ale věz, že kdybych se tenkrát byl zbabĕle zabil, ublížil bych spoustĕ lidí.“

„Ale kolika lidem bys také udĕlal radost!“

„To jest sice pravda, že bych mnohým naplnil srdce radostí svou smrtí, avšak věř mi, že kdyby mne někdo skutečně nemĕl v oblibĕ, tak by mne již dávno zabil. A nečekal by, až já, Václav IV, uchýlím se na svůj hrádek zemřít. Proto ti říkám, mladíku, jest zbytečné se zabíjeti, neboť nikomu tím užítku nepřineseš. Bud' tedy sbohem. Tady máš ode mne na památku klíč od mé pokladnice...“

Pak král vydechl naposledy. Já přijal předtím jeho klíč, a než se ta smutná zpráva roznesla po hradu, opustil jsem jeho komnaty stejně tiše, jako duše Václavova vychládající vladařovo tělo. Vyšel jsem branou ven a kráčel cestou dolů k zurčícímu potoku. Ale tu jsem v omámenosti zakopl o vystouplý kořen a noha mi sjela ze srázu. Válel jsem sudy ze strmého kopce, chránĕ si hlavu sevřenými pažemi. Na úpatí skály jsem se praštil do temene o zetlelý kmen, snad starou lávku, a upadl jsem do bezvědomí.

Vzbudil jsem se až za neurčitou dobu, avšak byl jsem ještě v jakémisi polospánku, cítil jsem budící se den v mlze nad potokem, který mi omýval spodní polovinu těla chladnou vodou. Nad sebou jsem viděl dvě stařenky, uvědomil jsem si, že jedna držela v ruce igelitovou tašku s logem Hypernovy. Slyšel jsem jejich rozhovor.

„Ten mladík je snad zfetovaný, vidíš to Anežko?“

„A bůhví, Boženko, co pil. Podívej na tu pěnu, co má u úst a jak blábolí. Ta dnešní mládež.“

„Ty drogy se v poslední době rozšiřují mezi mládeží jak mor za středověku, to za komunistů nebylo...“

„Tomu chlapci asi nebude dobře,“ vložil se do řeči kol projíždějící mladý cyklista, který kvůli mně bez váhání zastavil, „nevidíte, jak vypadá? Podle mne není pod vlivem omamných látek, asi o tom moc nevíte. Potřebuje rozhodně pomoc.“

„Dělejte si s ním co chcete,“ pravila lhostejně stařenka se jménem svěťice, „my si ho všímat raději nebudeme. Ještě bychom od něj chytlý nějaký ten ajds. Stejně nám za chvíli dávají Esmeraldu. Jo, to je ze života, ne takovýhle umatlaný ksindl. Jdeme, Božka!“

Cyklista však nebyl tak bezohledný a dírou v plotě, aby neztrácel čas zdlouhavým přivoláním pomoci, mne protáhl do Krčské nemocnice, kde jsem byl přijat na pohotovosti. Tam, když jsem se pokoušel jim vypovědět, co se mi stalo, mne zakrátko poslali na psychiatrické oddělení a posléze, když ode mne zjistili číslo k nám domů, zavolali rodiče. Ani oni mi neuvěřili, že mé dobrodružství je pravda.

Nyní sedím na samotce na okraji kovové rozvrzané postele a pozoruji, kterak se za mými rodiči zavírají oprýskané kdysi bílé dveře se zamřížovaným okénkem a jak jim doktorka říká:

„Je to beznadějný případ. Asi nemá příliš vyhlídek na vyléčení, neboť o tom všem, co říká, že zažil, je nezvratně přesvědčen.“

Slyším útržkovitě ještě další podstatnou část rozhovoru, v níž se praví, že zůstanu v nemocnici dlouho, možná není vyloučeno, že posléze budu přeložen na dlouhodobý pobyt do Opařan, nedojde-li ani po pokusu o ztlumení halucinací léky k zlepšení mého stavu.

Lehám si na postel, rozevírám křečovitě zaťaté ruce a na zem s cinknutím dopadá Václavův zlatý klíč. Mělo cenu ho ukazovat? Ještě by mne podezřívali, kdoví kde jsem ho ukradl a tak jako tak bych o něj stejně přišel. Komu jinému se podaří být držitelem zlatého klíče?

Poznal jsem největší a nikdy neprobádatelné tajemství nejen Jižního Města a okolního hvozdu - je to duše každého jedince, ať žije kdekoliv...

Tato povídka byla původně napsána do soutěže O Zlatý klíč, téma bylo sny a tajemství Jižního města. Dostala třetí místo, neboť podle některých prý byla nevhodná k veřejnému otištění. Tak jsem ji pak poslal do soutěže O cenu Danny Smiřického a vyhrál jsem s ní první místo ve své kategorii.

Taky jsem již na Zámku psal povídky a příběhy jako slohy a dobrovolné domácí úkoly, tak vznikla ku příkladu tato povídka:

O dobrotivém 'Alá'addínovi

Za časů dávno minulých, kdy oázy ukryvaly dávná tajemství, a za nichž v řídkých palmových lesích a v jeskyních ukryvali se lupiči, dříve, než lidé znali to, co známo je v dnešních dobách, za časů, kdy se rozmáhalo islámské náboženství a neustále svářelo se s křesťany, za časů, kdy příběhy kolovaly z úst do úst mezi vypravěči a nebyly zaznamenány v knihách, v zemi, na jejíž obloze za noci zářily tři měsíce a spousta hvězd, a kde slunce pražilo tak horce jako rozpálený oheň, žil jeden člověk, jenž bydlel v malém domku na kraji velkého pouštního města Bagdádu. A tento muž jmenoval se 'Alá'addín a skoro nikdo jej v Bagdádu neznal, i když mnoha mužům i ženám již pomohl a byl ke všem přívětivý a vlídný. Avšak

příroda mu to, co mu přidala na rozvaze a chytrosti, ubrala na kráse jeho tváře, a tak byl 'Alá'addín muž vzhledu nehezkého, měl na zádech hrb a jednu nohu kratší. Avšak jeho vlastnosti naproti tomu byly ušlechtilé a jeho mysl byla vždy čistá. A 'Alá'addín zabýval se kúr'anem a básněmi moudrých a často sedával nad knihami učenými a náboženskými a řešil říšské problémy. Avšak měl pouze jediného přítele - a to muže, jenž bydlel v domě pouze o krok dále, než se nacházel dům 'Alá'addínův. Jeho soused jmenoval se Dža'far, byl to dobrý muž, vlastností přenádherných, a i tvář jeho byla překrásná. Někdo by si mohl myslet, že 'Alá'addín záviděl svému příteli, avšak nestalo se tak nikdy, neboť jeho mysl nedokázala pomyslet na závist a sama tato vlastnost se mu hnusila. Náš hrdina žil v Bagdádu za vlády chalífy Hárún ar-Rašída, jehož zvěst po všech světadílech se roznesla, a jenž byl velmi šlechetný a miloval chudé a s učenými sedával a s moudrými a předobrymi lidmi a s mudrci se scházival a jeho lid si jej oblíbil a byl k němu vázán láskou, jakou si ještě nevydobyval žádný chalífa, nechat' již Abul Abbás as-Saffáh, Abú Dža'far al-Mansúr, Umar ibn an-Chattáb či jiný vladař, ať již z dynastie 'abbásovské, wahhábovské či jiné.

Jednoho dne seděl 'Alá'addín nad svatou knihou kur'anem a přemítal o súrách jeho a zamýšlel se nad osudy lidí předchozích a bral si z nich naučení a moudrost, když tu zaslechl, kterak kolem jeho domu kdos prochází a běduje:

„Ach osude, co to činíš se mnou, proč nedáš mému tělu odpočinouti a pořád mu kuješ nástrahy. Ty jsi krutější, nežli pouštní slunce, když je v největším žáru a plete lidem hlavy. Ach osude, ty mne jednou zabiješ a já již nebudu na tomto světě, neboť i tak jsem na něm k ničemu a nehodím se do něho!“
Jakmile 'Alá'addín uslyšel tato naříkavá slova, pozdvihl hlavu od svaté knihy a tyto verše přednáseti se jal:

Zas ku potřebě mne jest
abych pomohl člověku sužovanému
pomohl od křivd a nepráví
a napravil všechna bezpráví

Poté sklopil hlavu a vyšel před svůj dům a uzřel tam muže, ověšeného sítěmi, přistoupil k němu a optal se jej laskavým a přátelským hlasem:

„Copak stalo se ti příteli, stonáš snad, či potkalo tě neštěstí, nebo ti snad někdo ukřivdil?“

Muž pohlédl na 'Alá'addína a odvětil mu na jeho dotaz:

„Muži předobry, mne stále osud stíhá a škodí mi, jako kdybych ani nebyl člověk. Slyš, že můj příběh je takovýto: Já jsem v tomto městě chudý rybář a jmenuji se 'Abdalláh, avšak Bůh - On jednotný, mi není přízniv a stále mi nedopřává uloviti nějakou rybu, a já nemám čím živiti rodinu a ani co prodati na trhu. Necht' zhyne ten zpropadený Tigris, řeka, jež měla by mi dávatí potravu a namísto toho je hluchá k mým prosbám i k mému pláči a smutku. Nechápu, proč zrovna já, člověk z města Bagdádu, musím žíti v tak nuzných poměrech a proč mne osud tak nenávidí...“

Mudrc se skoro rozplakal nad vyprávěním mužovým, leč pozastavil slzy a pravil k němu hlasem rozhodným:

„'Abdalláhu, já se jmenuji 'Alá'addín a jsem na světě od toho, abych lidem jako jsi ty pomáhal a abych se objevil vždy na místě, kde je mne třeba. A jak pravil básník ve verších svých:

Lidé navzájem musí si pomáhati
a kdo spolupráci se protiví
ten není správným člověkem
a Bohu se tak znelíbí

Takto se zachovám i já. A ty nyní pojď se mnou a následuj mne, já tě dovedu na místo, kde se každému splní jeho touhy.“

„Půjdu s tebou, příteli můj 'Alá'addíne!“ vzkřikl muž.

‘Alá’addín poté uchopil lampu a vyrazil s ‘Abdalláhem ven z města a našlapoval ulicemi, až s ním vyšel kamsi za Bagdád do jedné nedaleké oázy, kde rostla pouze mandloň, u níž se nacházel vyvěrající pramen. ‘Alá’addín nabral do rukou vodu a postříkal jí ‘Abdalláha a poté utrl jednu mandli, podal ji muži, vece:

„Příteli můj, sněz tuto mandli a přej si při jejím požívání, aby k tobě byl osud vstřícný.“

Muž od něho přejal plod, rozlouppl jeho pevnou skořápku a vložil si lahodnou mandli do úst a přemýšlel a usilovně si přál, by k němu osud byl přívětivý, a aby již dopřál mu Tigrid dobrých úlovek. Ledva dojedl mandli, cítilo se jeho srdce potěšeno a podíval se na ‘Alá’addína pohledem plným díkům, usmál se na něho a chtěl cosi říci, avšak ‘Alá’addín jej pozastavil a pravil:

„Nyní se vydáme zpět k Bagdádu. Vejdeš do zahrady chalífovy, kde je dobré loviště a tam rozhodíš své sítě a uvidíš, že zajisté něčeho chytíš.“

‘Abdalláh mlčky přikývl, vstoupil se svým dobrodincem do Bagdádu a za svitu měsíců hodil sítě do průzračné vody Tigridu. Ta počala k jeho potěšení těžknouti a on ji z pomoci ‘Alá’addínovou vytáhl na břeh a našel ji plnou ryb. A zaradoval se, vzal ony ryby a zapomenuv na ‘Alá’addína odešel ze zahrady. ‘Alá’addín, když viděl ‘Abdalláha bez díků odcházeti, sklonil hlavu k zemi a tyto verše přednášet se jal:

Ach ty nevděčnicku
tvé srdce je prosto díků
nejsi-li schopen vděku
tak nepatříš do tohoto věku

Poté se rozplakal nad tím, co se mu přihodilo, až usnul v té zahradě na kamenné lavici a na jeho tvář dopadalo bledé světlo měsíců.

Druhého dne ráno vyrazil do zahrady chalífa a tu našel na lavici ležícího ‘Alá’addína, a když viděl jeho křečovitou, i ve spánku hrozivou, ale zároveň i sklíčenou tvář, pravil svému kleštěnci:

„Masrúre, tento muž se mi zalíbil a tak jej, až se probudí, pošli do mého paláce. Kéž by mi tento muž mohl pomoci v mém neštěstí.“

Tu pohnul se ‘Alá’addín na lůžku, podíval se na krále, vzdal mu poctu a vypověděl mu, že se mu pokusí poradit, když mu chalífa řekne, co jej sužuje. I dozvěděl se od něho ‘Alá’addín, že chalífa nebyl ze své ženy Zubejdy obdařen dítětem, neboť jej trápí neplodnost. ‘Alá’addín zavedl tedy chalífu k oné oáze, pokropil jej vodou a nechal mu snísti mandli. Král ihned pocítil v těle sílu a tak pravil ‘Alá’addínovi:

„Příteli, jestli budeš dít pravdu, učiním tě svým vezírem.“

Posléze odebrali se do města a chalífa přidělil ‘Alá’addínovi jeho komnatu a Zubejda ještě toho večera počala a když se naplnil její čas, narodil se králi syn. I povolal si po jeho narození a pomazání ‘Alá’addína k sobě a pravil mu:

„‘Alá’addíne, zasloužíš si odměnu a já vyplním to, co jsem ti slíbil a to tedy to, že tě učiním svým vezírem.“

‘Alá’addín se pokoušel namítati, avšak král jej dal povýšiti na jeho hlavního vezíra a ‘Alá’addín vyhověl chalífovi a s láskou a oddaností počal konati svůj hodnostářský úřad. Jednoho dne, když byl povýšen i na bagdádského válího - městského sudího, přišli k němu dva sporující se muži. Mezi nimi byl i ten nevděčnick ‘Abdalláh a jakmile jej ‘Alá’addín spatřil, pravil, odkloniv hlavu k zemi:

„Proč přicházíš ke mně, nevděčnicku?“

Tu ‘Abdalláh poznal, kdo jest válím a poklekl před něho a pravil omluvným hlasem:

„Má povaha se změnila od té doby, co jsi mi pomohl ve štěstí. Stal jsem se podvodníkem a také tohoto muže, s nímž se nyní chci souditi, jsem podvedl. Avšak jakmile jsem spatřil tebe, příteli ‘Alá’addíne, vzpomněl jsem si, co jsi pro mne učinil.“

„Nenazývej mne přítelem, ‘Abdalláhu, jelikož ten, kdo nezná vděk a dík, nemůže jiného nazývati přítelem, pokud ten druhý také není nevděčnick. Avšak z tvého hlasu slyším omluvu a tak ti odpouštím, avšak spřátelím se s tebou úplně až tehdy, až se tomuto podvedenému muži omluší. Řekni, podvolíš se

mému rozkazu, nebo si ponecháš svou žulovou hlavu tak tvrdou, jako máš dnes? Čekám na tvé rozhodnutí a mezitím se optám tebe, muži předobry,“ pravil váli, pootočiv se k muži, dosud až mlčky stojícímu, „co ti ‘Abdalláh provedl?“

„Ošidil mne na trhu, dal mi méně ryb, než jsem měl dostati,“ odvětil tázaný.

Poté se ‘Alá’addín podíval opět na ‘Abdalláha a pravil k němu řečí výmluvnou:

„Mou hlavu již pokrýl šedý vlas a za celý svůj život nepokusil jsem hřích a vyplňoval jsem všechny povinnosti islámu a nikdy jsem se neprotivil Bohu - On je jedinečný, a vždy jsem ctil pravdu a spravedlnost a moudrost u mne vítězily nad silou. Proto nyní učiním to, že tě opět budu nazývati svým přítelem, avšak musíš tomuto muži vrátiti jeho ryby, sic tě nechám vyhostiti z Bagdádu.“

‘Alá’addín čekal, že ‘Abdalláh udělá to, co mu poručil, avšak on se urazil a pravil pyšně:

„Zpropadený ‘Alá’addíne, umím dobře předstírati lítost, avšak jsem v jádru zlý a proto tě neuposlechnu a na místě tě zabiji!“

A jak pravil, tak také skoro učinil, nebýt jednoho z přítomných strážců, jenž povšiml si, že ‘Abdalláh vytahuje meč a chce ‘Alá’addína títi. Ledva ‘Alá’addín zřel, že ‘Abdalláh je proradník, jemuž není rovno, dal jej vyhnati z města s vypáleným znamením na čele, které značilo, že je to podvodník a nevděčník, nad něhož není v širém světě.

Toto byl první a také poslední ‘Alá’addínův násilný čin, neboť nenalezl se již nikdo, kdo by byl takový, jaký byl právě ‘Abdalláh. A jestli ‘Alá’addín nezemřel, tak v Bagdádu žije dodnes a jistě je neustále městským váliem a každý jej má v oblibě. A nežije-li již, tak jistě je zapsaný do myslí bagdádských občanů zlatou barvou a vzpomínka a památka na něho přetrvá ještě další mnohá století, neboť legendy neumírají.

To je právě ta povídka ve stylu a z dob Tisíce a jedné noci.

O prázdninách jel Pavel na zahraniční stáž, a tak jsme na chalupě v Řepkově přes léto spolu nebyli. Pak jsem následující rok ve dvaceti maturitou dokončil školu a krátce nato jsem si začal hledat nějakou práci. Uchytil jsem se v redakci časopisu Rocková pěst, napomohl mi v tom nejen na první pohled patrný vzhled pravověrného rockera, ale hlavně moje znalosti týhle muziky i to, jak jsem se dovedl ohánět perem - ne že bych se považoval za toho dvounohého kance Pepu Bejka, psalo se už vlastně všechno rovnou na počítači, ale to rčení o peru máme my literáti radši - no neznělo by blbě něco jako „měl jsem hbitý prsty na klávesnici“, to to brko je poetičtější, ne? Byl jsem dost pracovně zatížen, takže jsem v červenci ani nemohl do Řepkova. Až v srpnu jsem dostal delší volno a vyrazil jsem jako přepadovka za mámou a Pavlem. Zastihl jsem je zrovna, když u nich byl na návštěvě soused Hans Vlčnovský. Byl to mimochodem strašnej chujec, bejvalej komouš, pěkná vyžírka a svině. Jednou u nás nahoře spravoval nádrž na vodu a jak tak lezl po schodech jenom v trenkách, tak mu nečekaně vypadnul šourek, pleskl o stehno a sjel skoro až ke kolenům. Měl ho tak vytahanej, až to bylo nechutný. Říkalo se mu místní starosta, o všechno se pokoušel starat a do všeho kecal - takovej brouk Pytlík. Při stavení májky všechno řídil a organizoval, od každého vybíral příspěvek na sud s pivem, kterej stejně vyžral on a jeho četný příbuzenstvo, a vždycky pak fňukal, jak na tom ještě prodělal, i když jsme si snadno spočítali, že chlastal zadarmo a ještě mu zbylo. Byl strašně vychcanej. My jsme u něj několikrát byli a měl u sebe strašnej bordel. To léto odešla od svého manžela Zdeňka Onkla ženská jménem Iveta Onklová a uchýlila se právě u Hanse, protože ten jí celou dobu nadbíhal a o Zdeňkovi prorokoval, že Onkl v Řepkově „nezdvojročí“. Vyprávěl dokola pořád ty samý historky, takže pokaždý jsme se hrozili, jestli začne tím, jak ho začal v Brně bolet zub, nebo tím, jak byl na dovolený v Rumunsku.

Hm, Rumunsko, to mi teda něco připomíná. Byl jsem tam ještě v létech grafárny s kamarádem Jirkou Khonem na vandru, jeli jsme stopem, chytli jsme dokonce auto, který by nás odvezlo až do Bulharska k moři, ale my jsme se chtěli potoulat trochu po divokých horách rumunského vnitrozemí. Moje vzpomínka se ale nijak neváže k nespoutanosti přírody, ani koloritu dávno vymizelých časů, kdy jsme na cestě

potkávali vozy s kočovnými cikány, nebo museli objíždět zdechlinu koně vprostřed mezinárodní silnice. Měl jsem tam totiž jistý zdravotní problémy. Na stehně poblíž rozkroku se mi udělal takovej dost nepříjemnej bolák, vlastně zdálo by se nic moc, ale pozvolna začínal bolet tak, že jsem ani nemohl pořádně chodit, takže i díky tomu nastal čas návratu do vlasti české. Dobelhal jsem se na nádraží v Bukurešti, kde jsme v teple a suchu hodlali přespát. Vřed již nabyl větších rozměrů, v noze mi škubalo a bylo to celkově dost nepříjemný. Usnul jsem v přeplněné čekárně spokojeným spánkem tuláka, nevnímaje zápach okolních těl. V noci jsem pojednou ucítil obrovskou úlevu, jakousi mocnou ejakulaci, a cítil jsem vlhkost na stehnech. Připisoval jsem to skutečnému výronu semene, daného možná tím, že se má hlava ve spánku nevědomky sesunula do klína vedle mne dřímající dívky. Probral jsem se a stydlivě pohlédl na nohavice mých zvonáčů se širokými barevnými pruhy. Zhrozil jsem se, ten výron nebyl zapříčiněn erotickou fantazií, na kalhotách jsem měl ohromný flek směsi hnisu a krve, vyhrěznuvší z otevřené rány. Když jsem pak dorazil domů a nastoupil heřmánkovou léčbu, nevěřil jsem svým očím - z podkožního ložiska vředu jsem vydoloval plnou skleničku od hořčice hnisu, zprvu hustě tekutého, později po nudlovitých cárech tahaného háčkovací jehlou. Rána se sice brzo zahojila, ale přes rok jsem měl na stehně v okolí jizvy po něm na omak ztvrdlé pozůstatky jeho podhoubí.

Uplynul nějaký ten rok a já stále pracoval v redakci už jako zástupce šéfredaktora. Iveta mezitím porodila Hansovi dítě, který po něm tak chtěla. Byla to zvláštní osůbka, ta Onklová. Ta byla schopná v den svých třicátých narozenin říct, že jí je jednatřicet, a ještě raději, že už jí táhne na čtyřicet. Ona totiž chtěla vypadat mnohem starší, než byla, protože se asi styděla, že píchá s takovým starým prďolou. Vyměnila mladýho kluka za takřka důchodce, pohupování v síti za dřinu na zahradě, módní oblečky za veteš z toho nejpodřadnějšího sekáče, pečený kachýnky za prošlý žrádlo, který nepřežil ani Vlčnovskýho pes.

Naším největším přítelem ve vesnici byl Franta Otmel. Máma k němu chodila na kafčo, takovýho toho venkovskýho turka, Pavel a já na pivo a grog, ale hlavně si s ním pokecat. Měl nás rád, těšil se, až po zimě se zjara prvně objevíme. „Vlaštovky se vrátily,“ říkal vždy s radostí, když nás opět viděl. Jeho věrným druhem byla Belina, taková stará černobilá kolie, kterou jsem měl strašně rád. Našel ji, když ji někdo vyhodil z auta, aby se jí zbavil. Často jsem si s ní hrál, ale když Franta nečekaně umřel - z čehož jsme byli velmi rozesmutnění, nejvíce snad Pavel, neboť v něm našel takového přítele, jako v mámě a přírodě, tak si ji odvezli příbuzní a já jsem ji pak viděl až jednou po čase, ale to už si na mne ta psí stařena nepamatovala - tak rychle se zapomínají přátelé.

Franta dokud žil pracoval v Řepkovském kravíně, Hans zjistil, že je nejvýhodnější stát se invalidním důchodcem a nezaměstnaným a dostávat podporu. Dál taky do vesnice z Prahy dojížděl náš kamarád Míla. Byl to další exot s vytahanejma koulema. S oblibou nosil prastarý zvetšělý adamky, z kterejch mu lez pytel ven a on si toho nikdy ani nevšiml, zkrátka, vypadalo to směšně, když se s náma přes plot bavil a ten pytel se mu pohupoval přes jeho zvadloně jako kyvadlo hodin s jednou ručičkou svěšenou na šestou. Vždycky jsem s ním popil pár piv a šel jsem domů, mlel pak samý nesmysly, stačily mu dva půllitříky a měl dost. Původem byl z Řepkova, ale později se odstěhoval do Prahy, bydlel i nedaleko nás. Pořád vypadal, jako by byl vypitej na sračky, i když třeba ani ještě neměl čas dát si prvního Platana nebo Nektara - bylo mu jedno, kterou tou sračkou si promejvá mozek.

Další dobrej týpek byl Sirka Puncľů, vytáhlej čahoun, a jak většina domorodců, pořád zkalenej Platanem. Ten se při těch různěj oslavách u příležitosti všelijakejch svátků a narozenin vždycky zlil tak, že málem netrefil domů. Jednou takhle zůstal viset přes plot, když se snažil dostat zpátky domů, nejvíc ale mezi osazenstvem zabodoval, když se mu nedařilo otevřít si vrátka do louky při posezení u Vlčnovskýho. Cloumal jima jak divej, rval je vši silou, ale jako na potvoru přesně na opačnou stranu, než by měl. Na louku se chodilo odkládat moč, a jak to tak Sirka nestihnul díky těm zapeklitejm dveřím, odložil si chcanky rovnou do vlastních gatí. Hans řval smíchy a povídal Pavlovi, že měl mít sebou kameru, že by-

chom to mohli poslat do jeho oblíbeného pořadu Neváhej a toč! Pavel to korunoval tím, že ale namítnul, že by bylo vhodnější pojmenovat to Neváhej a moč! Všichni řvali smíchy, zatímco Punclo buď ještě někde cestou visel na plotě, nebo v lepším případě už chrněl v pelechu, aby se pak ráno holedbal, jak to starý po příchodu pěkně udělal tím svým sladkým lulu.

Pavel koupil malej nadzemní bazén, takový plivátko na tři tempa. Měli jsme ho na zahradě teprve několik dní, právě jsme se chystali s mámou vykoupat - Pavel musel zajet do práce, a tu se rozrazila vrata u průjezdu a jako šik hus do dvora napochodovali fakani ze Zadotic, ověšení kruhy, s dekami a lehátky, a chtěli se vykoupat - zvěst o bazénu se totiž rozlétla po okolí, a ti tupci si snad mysleli, že jsou to nějaké obecní lázně. Mára je ale slušně poslala do prdele, aniž by si oni ty své vůbec stačili u nás smočit.

Pavla jsem měl velmi rád, a s mámou se navzájem milovali, ale nikdy neměli svatbu, neboť se Jana už chtěla brát před léty s mým tátou a nechtěla poskvřnit ten nikdy nenaplněný slib. Ukázala mi i oznámení, které můj táta vytvořil krátce předtím, než se zabil, a které se mámě dostalo do ruky až po jeho smrti. Pavlovi jsem rád pomáhal s prací na chalupě, dělali jsme usilovně na tom, abychom ji uvedli co nejdřív do lepšího stavu. Dalo se tam spát, to jo, ale v některých místnostech byla místo podlahy pouze udupaná hlína, netekla tam ani studená, natož teplá voda - chodilo se pro ni do studny na dvoře, a celá chalupa byla zvenku oprýskaná. Začali jsme venkovní fasádou. Vzali jsme zednická kladiva a omlacovali letité nánosy nátěrů, až jsme se dostali až na holé hlínou pospojované kameny, z nichž byl dům postavený. Pak jsme celou chalupu nahodili a nabílili - obzvlášť záležet jsme si dali s typickým jihočeským štítem, který vyzývavě stál proti příjezdové cestě do vesnice. Nahoře byl obložen do pěkně tvarovaných selsko-barokních oblouků místy se rozpadajícími cihlami, a tak jsme některé vyměnily za nové, pak je všechny natřeli nahnědo a spáry mezi nimi Pavel pracně obtáhl bílou barvou. Pak jsme chtěli zasypávat polorozbořený sklep na zahradě, kteří bývalí majitelé počali bourat na přání předchozího zájemce o toto stavení, nějaké virtuosky na piano, která si pak ale koupí rozmyslela. Ve zdivu sklípku jsme našli ukrytou, do hadru zabalenou zrezlou pistoli, nejspíš z dob války. Dali jsme ji Vlčnovskému, neboť ten pistole sbíral a ani já, ani Pavel, jsme neměli ke zbraním žádný vztah. Později jsme s jedním Pavlovým kamarádem našli na půdě za trámem i náboje do ní. Po čase jsme na místě, kde dřív zela hluboká prostorná díra s vápnem, kterou jsme po dokončení stavebních úprav zasypali, postavili malou chaloupku, v níž jsem spal, jak jen se venku trochu oteplilo. Namísto staré verandy ze dřeva a lina a zátek od piva jsme vystavěli cihlovou zeď s dvěma okny a sami jsme si vyrobili i sít'ové dveře do verandy a do předsině, stejně jak rámy do všech oken, aby nás v létě neotravovaly mouchy. Když jsme už měli hotový zevnějšek chalupy, zbýval už jen vnitřek. Z bývalé sýpky jsme udělali podkrovní místnost, máminu a Pavlovu ložnici. Dalo to dost práce, než jsme ji dohotovili, neboť tam byl opravdu velký nepořádek a samé haraburdí. Pak přišly na řadu další místnosti. Nejdříve jsme obložili podlahu dřevotřískovými deskami, na které jsme položili koberce. Dole pod stodolou v průchodu do zahrady jsme vysadili jedna velká stará dřevěná vrata, aby tam šlo víc světla, a dřevo poté pořezali na spálení. V prvních letech jsme si pořídili vnitřní krb do světnice, takový černý kovový a dobře hřející, ve kterém jsme grilovali kuřecí i vepřové maso, ryby a jiné pochutiny. Později jsme postavili pod spodní stodolou venkovní krb z kamenů, nalezených při kopání jámy pro velký bazén, který Pavel koupil náhradou za to plivátko, které dal Punclovi. Zdi kolem místa k posezení jsme vyzdobili starými podkovami, ohlávkami a rozličným kováním z kdysi nezbytných zemědělských nástrojů dřívějších generací a vypadalo to tam jako v malém jihočeském muzeu. Sedávali jsme tam, kryti i před případným deštěm, poslouchali muziku, nebo sami hráli na kytary, a oddávali se rozkoším hříchu obžerství. Naše marinády byly vyhlášené po celé vesnici, a když někdo ochutnal mnou či Pavlem naložené maso, jen se oblizoval. Ať už jsme grilovali venku nebo vevnitř, vždy všechna vůně stoupala komínem, a když jsem se pak šli třeba vymočít na kompost, tak jsme cítili to krásné aroma špízů, naložených plátků nebo slaninou obalených ryb. Na druhý den přišel třeba Vlčnovský či Míla na návštěvu a říkali, jak krásně to po vsi vonělo. Nepekli jsem však jen maso, ale i jiné lahůdky z uzenin, jako kupříkladu sýrem plněné klobásy, mleté maso či brambory ve slupce. Dřív jsme měli venkovní ohniště na zahradě, ale to nebylo ono, tady pod střechou a v závětrí dvora s vý-

hledem na bazén to bylo něco jiného. Za teplých letních nocí jsme se koupali ve vodě, z níž stoupala pára jak z horké lázně ve vaně, a podvodními světly vrhané modravé stíny rozvlněné hladiny tančily po okolních bílých zdech. Jak čas ubíhal, přibývalo chviliek k odpočinku a ubývalo nutných adaptací a oprav, odvedli jsme tam všichni tři pěkný kus práce. Zanedlouho se z naší chalupy stalo nejhezčí stavení ve vesnici, stylově čisté a oku lahodící. Dokonce i náhodní turisté a cyklisté se zastavovali a prohlíželi si zdobený štít, krásná vyřezávaná okna a mohutná dřevěná vrata. Pavel mne naučil spoustu dovedností, potřebných pro zvelebování našeho sídla. Snažil jsem se mu vyrovnat a nezklamat ho, když mi zadal něco vykonat samostatně, stejně jako mu být platným pomocníkem při náročnějších opravách.

To je krásné, že si Petr takhle rozumí se svým takřka otcem. To můj fotr byl fakt velká svině. Jednou jsme si na chatě v Třebáni půjčili od známého míchačku a fotr ji "odborně" připojil ke kabelu. Mně se to nějak nezdálo, a tak jsem se ho pořád ptal, jestli to má skutečně dobře zapojený, že mi nějak nesedí to uzemnění ani fáze, a on trval hrdě na tom, že to má správně. Jak jsem tak házel písek a cement do otáčivého bubnu, stál jsem přitom naboso na vodou promáčené zemi. Ledva jsem se chytnul míchačky, abych vylil beton do kolečka, dostal jsem ránu jako hrom a odlétl jsem od ní málem několik metrů. Řekl jsem to fotrovi, tomu bylo úplně u prdele, že jsem se mohl zabít, tvrdil, že to není možný a hnal mne znovu připravovat beton, přičemž to nechal pořád zapojený tak, jak to bylo. Dostal jsem ještě pár ran, než se konečně spálil u toho smrtícího pomocníka motor. Otec nařikal, jak má vrátit míchačku takhle poškozenou, a marně skrýval nevraživost nad tím, že jsem se zapříčinil o její zkázu. Neoblomil ho ani verdikt udiveného elektrikáře, užaslého, jak to nějaký vůl mohl takhle prasecky zapojit.

Nebo jindy, to mne zase fotr poslal pro kamení na zídku k plotu, a já jsem tedy jel s vypůjčenou lodkou proti proudu pod jez pro kameny. Několikrát jsem dovezl náklad v pořádku, vyložil ho u nás na břeh a jel zase pro další. Až se mi nezadařilo, nakládal jsem další balvany a bylo mi divné, že pořád pramička není přetížená, čára bezpečného ponoru byla stále nad hladinou. Když jsem pak s lodkou odrazil, pěkně šikmo zajela do vody a klesla na dno do hluboké tůně. Když jsem totiž do ní nakládal, nevšimnul jsem si, že se dnem opírá o velký kámen a nemůže tak pod vahou kamene pozvolna klesat. Fotr si lodku půjčil od známého, o tom, co se s ní stalo, mu pochopitelně nechtěl říct, a já měl za úkol ji co nejdřív dostat z hlubin. Musel jsem lézt po bidle, spuštěnému z naší kanoe dolů do temnoty řeky k pramici a vytahovat jeden kámen za druhým. Tu si toho povšiml nějaký rybář, sedící s pruty na jednom z ostrůvků, které obklopovaly hluboké tůně stejně jako rychloproudé mělčiny, a vydal se mi pomoci. Byl to našťestí taky potápěč, a tak mi byl víc než platný. Mezitím, co vyhazoval kameny, se mu na udici chytnul pěkný candát, kterého si opět doplaval sejmout z háčku a uložit do vezírku. Mnoho ponorů trvalo, než vrak pramičky vyplul na hladinu Berounky. Jak jsem to za své pochybení schytral už raději nevzpomínám.

Když jsme jednou zkraje léta přijeli na víkend, tak se v sobotu strhla taková ta suchá bouřka, ne moc lákavá k tančení a koupání v dešti, právě naopak, byla velice zastrašující, ves pojednou tonula ve tmě černých mračen i po výpadku proudu. Máma se krčila na křesle v koutě a já s Pavlem jsme dohrávali mariáš u stolku nasvíceného slabým světlem petrolejky. Pak najednou cosi přiletělo do obýváku. Bylo to malé a kulaté a vybuchlo nám to kousek nad hlavami, pár karet spadlo ze stolu. Máma se schovala vyplašeně do skříně a teprve, když asi ve po hodině bouřka skončila, tak jsme ji dostali ven. Pořád nám vrtalo hlavou, jak se mohl ten kulový blesk dostat do chalupy. Nejdřív jsme mysleli, že přišel po drátech lampy, protože na štítu naší chalupy bylo připevněné obecní osvětlení. Pak jsem ale šel dozadu do pokoje, kam jsem chodil vlastně jenom pro cédecčka a vinyly, protože jsem raději spal v té přistavěné chaloupce, a tu jsem přišel na to, jak se to přihodilo. V drátěné síti v okně byl kruhový otvor velikosti pingpongového míčku a ty proražené, dovnitř ohnuté dráty, úplně ohořely. Blesk proletěl skrz tři místnosti a

přítom několikrát musel nepochopitelně měnit směr o devadesát stupňů nalevo i napravo, než se dostal až k nám do světnice.

Často jsme také chodívali pytláčit k nedalekému rybníku poblíž Zadotic - na rybník Octák. Bylo tam k máni mnoho velkých kaprů a část jich patřila i Vlčnovskému, a tak nás to těšilo, když jsme nějakou rybu chytli, vždycky jsem si při úlovku říkali:

„Třeba tahle je zrovna toho zmrda Hanse.“

Ryby jsme chytali na voňavé lahodné těsto, které jsem si doma předem uvařili a pak nechali vystydnout. Obalili jsme jím pak háček a majíce nahozeny udice navázané na prutu z lísky jsme vyčkávali na úlovek. Zezačátku se splávek vždy jen trochu hýbl a vyvářel malé kruhy. Když se však potopil úplně pod vodu a ryba ho začala táhnout pod hladinu, rychle jsem škuhl prutem a na břeh jsem vyvlekl velkého zmítajícího se kapra, bezradně otvírajícího hubu, lapajícího po vzduchu a toužícího po vodě, svém živlu.

Mým nejuvěrnějším přítelem však byla má oblíbená loučka kousek za vesnicí. Kráčelo se k ní po úzké polňačce přes kopec zvaný Babka. Cesta vedla okrajově lesem, kousek před loukou rostly břízy a tam jsem mnohokrát našel křemenáče. Vzadu na té sluncem prohřáté loučce zase rostly na jejím okraji pod stromy dubové hříby, a tak jsem je vždycky, když rostly, v těch místech nasbíral a něco jsem z nich pro rodinu udělal. Z louky, místy věčně zryté od prasat, ale přesto voňavé a plné květů, byl dobrý výhled po celém okolí až ke vzdálenějším vesnicím a šumavským zvlněným kopcům. Jen trošku mne někdy rušila vzdálená silnice na Blatnou, ale když se někdo ponoří do zvuků přírody, vůbec nějaké to slabě škytající auto nevnímá. Pozoroval a fotil jsem tam západy slunce plné barev pod rychle ubíhajícími mračny, sbíral tam brouky a chytal motýly, nebo jen tak opájeje se ptačím zpěvem nechával mé myslí uvolnit se od starostí či najít inspiraci pro novou písničku, povídku nebo báseň.

Dalším mým koníčkem bylo malování. Už můj táta maloval na sololit temperama, když tenkrát na vojně s nimi začal tvořit své první obrazy. Pavel se chopil jeho dlouhou dobu zahálejších štětců, které dávno zavál prach, a začal kreslit způsobem, který se nikterak nelišil od způsobu práce a vidění tátova. Já jsem se od Pavla také učil a stalo se po čase, že jednoho dne nám nabídli z Městského Úřadu, že bychom mohli mít společnou výstavu. Pracovala tam na odboru školství a kultury jedna známá paní Václavová, se kterou jsem se poznal díky tomu, že jsem k ní do kanceláře donášel můj časopis, který se odtamtud dostával do všech možných škol. Tak jsem tedy měli vernisáž výstavy naší tvorby, na které jsme hráli i naše písničky. Všem se to moc líbilo. Na té výstavě nebyly v rámech vystaveny jen obrazy, ale za sklo jsme umístili také naše fotografie - ať již detailní snímky hmyzu, či černobílé fotografie naší vlasti nebo v barvě vyhotovené pohledy na cizí krajiny. Máma rozeslala pozvánky na vernisáž všem svým známým - i těm z dřívější, s kterými se v poslední době příliš neseťkávala a o nichž nevěděla, jestli ještě vůbec bydlí na té adrese, kam pozvánku posílala. Shodou náhodou se dostala i do rukou Jirky Hanuše Dudka. Neznal jsem ho, ale po našem hudebním úvodu za mnou přišla máma a vedla prošedlými vousy zarostlého a vlasatého muže, již staršího. Sdělila mi, že je to právě Jirka Dudek, ten úchvatný bubeník, který tak hladce dokázal zastoupit odešedšího Michala Vodičku. Obdivoval moji nezbytnou pokrývku hlavy, bez níž jsem se málem nehnul z domu - tmavý kožený klobouk, jeden z mé kolekce vybraný pro tuto příležitost, stejně jako chválil moji muzikantskou dovednost, otcův dar. Pozvali jsme ho k nám a povídal jsem si s ním dlouho o tátovi a o jeho činech a zážitcích a Jirkově společném krátkodobém působení ve Slepém psu.

Také jsem choval různé exotické ještěry - stejně jako táta. Prvního jsem dostal k Vánocům, byl to gekončík noční, obvyklý a pro začátečníka na chov jednoduchý plaz. Později jsme si na chalupě nechali od sklenáře Drbana vyrobit čtyřpříhrádkové terárium a koupili jsem si další ještěry a ještě taky užovku červenou. Ještěry jsme vždy kupovali na burzách na Brumlovce, protože v teraristikách byly i o nějakou tu stovku dražší, a tak se vyplatilo vypláznout tři pětky za vstupenku a pak tam výhodně nakoupit jak ještě-

ry, tak cvrčky jako potravu pro ně. O prázdninách, na jaře a v ranném podzimu jsem chytali kobylinky, můry, pavouky a mouchy, po kterých se ještěři při krmení lačně vrhali.

Svět mých zájmů byl bezbřehý, tolik mne toho bavilo, zajímalo a vzrušovalo, že jsem málem nevěděl co dřív. Stejně všestranný byl prý i můj táta a naštěstí i Pavel. Jen mne mrzelo, že jsem si nesměl nechat narůst vousy - táta je nosíval, Pavel taky, ale máma se této mé myšlence tak vzpouzela, že jsem neměl sílu ani spojeince prosadit si svou, dokonce i Pavel mi to rozmlouval, protože máma ho měla jako hezká ženská pěkně v hrsti, a tak jen jí mlčky přikyvoval, i když si možná v duchu myslel, že by mi nějaký ten fous určitě seknul.

VIII. Konec - nebo začátek?

Blížil se konec roku, přešly svátky vánoční, kdy jsme se potěšili navzájem dárky i chvílemi spolu spokojeně a v klidu prožitými. Pár dní delšího volna jsme využili k zimní návštěvě Řepkova, napadnul čerstvý sněh a to má krajina taky své kouzlo. Nedočkavě jsem se těšil, až prvně zapraská v krbu a s brzkým soumrakem budeme s Pavlem a mámou pozorovat souhvězdí zimní oblohy, která kdysi musela stejně tak učarovat i tátovi, protože složil stejnojmennou písničku, kterou hráli se Slepým psem a která patřila mezi mé nejoblíbenější nahrávky.

Je Silvestr a já na zahradě naší chalupy odpaluji doma vyrobené rachejtle a petardy. Rachejtle mám v úzkých kovových rourách, z kterých po zapálení vylétá jejich náplň, vymrštěná vznícením vložených starých nábojů, a po výbuchu dělá na obloze ohnivě divadlo. Jedna z nich však nevyletěla a já k ní přistupuji, abych ji znovu zapálil, domnívaje se, že uhasla. Nic mne nemůže zadržet a já nekontroluji, že jsem již v nejtěsnější nebezpečné vzdálenosti. Ještě stačím zahlédnout, že jsem se mýlil - hořlavá směs se jen spekla v ústí roury, její rudé srdce však neochvějně dál tepe pod uzavřeným hrdlem. Náhle roura exploduje a já cítím velkou bolest u srdce, kam se mi zaboďla žhavá střepina roury. Letím v obrátkách několik metrů vzduchem a poté padám na zem, kutáleje se až ke kamenné podezdívce plotu. Jako v mátohách se pozdvihám, slepě se motám s očima plnými drobných zplodiny výbuchu a pravou paží mi zalévá teplo vlastní krve prýštící z další hluboké rány. Pavel a máma rychle přivolávají pomoc. Jedu sanitkou, máma s Pavlem mne drží za ruku, skrz otčímovy zřítelnice hledím do i jemu nepoznané hloubi jeho duše a špinavým okénkem na noční obloze plné hvězd v těsné blízkosti Jupitera, toho vládce antických bohů, vidím Večernici. Zářící tak jasně a nepřehlédnutelně, jako by se se mnou loučila. Cítím, že mi snad chce říct, že se již brzo setkám s otcem. Musím proto ale zemřít, nebo přežít? Kdo ví...

Poznámky autora

Mnohá jména v příběhu jsou pozměněná, ať se jedná o jména určitých konkrétních osob nebo názvy míst, kde se odehrály věci, které je pro zachování anonymity zúčastněných lepší přesně nepopisovat. Později se mi tato hra zalíbila a upravil jsem občas i jména, která mohla být bez nerušení soukromí použita v původním tvaru.

Až na pár výjimek se naprostá většina událostí skutečně odehrála tak, jak je popisuji, až již mně samotnému, tak tátovi, který však na rozdíl ode mne nikdy nebojoval s touhou vstoupit do plamenů, žije, nikdy nebyl hospitalizován na psychiatrii a ani není jedináček. Moje máma se shodou okolností jmenuje Jana, je však úplně jiná, než jak by se mohlo z vyprávění zdát, s Janou Kimovou, jejíž předlohou je úplně jiná mně nedostižně blízká osoba, nemá vůbec nic společného. Naopak předobraz mámy je v jedné z dávných lásek Kajnara staršího, v příběhu též se v několika zmínkách vyskytující. Některé postavy mají vlastnosti několika skutečných osob, a zase naopak kromě mne ještě jeden jiný důležitý člověk se skrývá pod více jmény.

Homosexuálové ať se nezlobí, až na to znásilnění ve třídě - které vlastně nepatří mezi zážitky ani jednoho z Kajnarů, jsou veškeré historky skutečné, a tak není divu, že je v nich líčím tak, jak se sami předváděli.

Skladbu Chvála bláznovství najdete ve formátu MP3 na internetu na adrese www.troplis.wz.cz, Hvězda naděje a Pavilon č. 8 jsou dostupné pro změnu na www.dorblin.wz.cz